Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 285. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 30-го ГРУДНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, DECEMBER 30, 1978 No. 285. VOL. LXXXV.

СС Василіянки відзначатимуть 1600-річчя смерти св. Василія Великого

Філядельфія. — М. Теодозія, провінціяльна настоятелька СС Василіянок, Провінції Серця Христового, проголосила рік 1979, ювілейним роком, в якому відзначуватимуть 1600-річчя смерти засновника Чину, св. Василія Великого.

Офіціяльно святкування розпічнуться 1-го січня 1979 року в день св. Василія Великого, Божественною св. Літургією у манастирській каплиці. Слідуватиме програма в обителі Сестер, в якій врочисто відзначать усіх Сестер Василіянок Провінції, що закінчили 55 або більше років в Чині. Інші намічені програми на протязі року будуть проголошені пізніше.

Св. Василій Великий, найстарший син і другий з ряду дітей Василія Старшого і Еммелії, роджений у Кесарії Каппадокійській, у Малій Азії, походив з рідні що відзначалась святістю життя. Вселаскавий Господь поблагословив цю рідню десятьма дітьми, з яких Василій Молодший, Макрина, Григорій Ніський, і Петро Севастійський проголошені Церкою святими. Св. Церква відзначила Василія Молодшого титулом „великий" за його оборону віри своїми письмами, та надала йому дальший титул „батько і вчитель" Східньої Церкви. Св. Василій Великий став засновником Василіянського Чину. Він помер 1-го січня, 379 року.

З нагоди небувалого ювілею, СС. Василіянки запрошують увесь християнський світ до участи в їхніх святкуваннях, щоб гідно звеличати св. Василія Великого в цьому ювілейному році.

Помер д-р Іван Козак, колишній сотник УГА і відомий громадський діяч

Ню Йорк. — Д-р Іван Козак, колишній сотник Української Галицької Армії, організатор і командант головної жандармерії УГА, визначний громадський діяч в Україні й на еміґрації, зокрема в українському комбантантському русі, та довголітній службовик Українського Народного Союзу, помер в середу, 27-го грудня ц. р., на 88-му році життя.

Д-р Іван Козак народився 1891 року і здобув початкову, середню і вищу освіту в Україні, закінчуючи її адвокатським дипломом. Покійний брав активну участь у Визвольних Змаганнях, а після упадку Української Державности був командантом табору для інтернованих частин УҐА в Йозефові, Чехо-Словаччина. Повернувшися до Галичини, бл. п. д-р Іван Козак вів адвокатську практику в Угнові та брав активну участь в українському житті. Був політичнем в'язнем у Березі Картузькій.

Перебувши еміграцію д-р Іван Козак замешкав на постійно в Ню Йорку. До УНСоюзу вступив на працю в 1951 році та був затруднений в Рекордовому Відділі до 1976 року. Був членом 204 Відділу УНСоюзу і довгі роки занимав пост голови Контрольної комісії цього Відділу.

Сл. п. д-р Іван Козак

Покійний був активним членом багатьох українських громадських організацій, зокрема комбатантських, очолюючи на протязі довгих років нюйоркський Відділ Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці (ОбВУА). Він рівнож був членом Головної Управи ОбВУА та членом-основником Координаційного Комітету Українських та Українсько - Американських Комбатантських Організацій Ню Йорку.

Покійний залишив в смутку дружину Уляну, сина Володимира з дружиною Іреною та донею Роксоляною, доньку Оксану та ближчу й дальшу родину в Америці, Канаді і Україні.

Похорни відбудуться в суботу, 30-го грудня, о год. 9-ій вранці, з похоронного заведення П. Яреми до української католицької церкви св. Юра, а звідтіля на український православний цвинтар у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

На 57-ій Конвенції Музиків вшановано проф. Романа В. Придаткевича

Медісонвілл, Кентакі. — Поміж 10-им та 11-им листопада, тут в Медісонвілл Комюніті Коледжі відбулася 57-ма Стейтова Конвенція Кентакі Федерації Музичних Клюбів, на якій під час полуденку відзначено проф. д-ра Романа Придаткевича — відомого композитора і скрипаля — за його музичну композицію нагородою ім. покійного композитора Кліфорда Шова, а також вшановано й покійного Кліффорда Шова.

Слово про проф. Р. Придаткевича сказала п-і Мельгісер з Овенсборо, Кентакі. Відтак, відбулася спеціяльна програма, в яку входили такі точки: співак баритон, Дейвід Лямар з Люїзвіллу, Кентакі, при фортепіяновому акомпаньяменті п-і Дейвід Лямар, відспівав чотири пісні, що їх скомпонував Кліффорд Шов. Опісля відіграно дві музичні композиції д-ра Р. Придаткевича: „Перша симфонія, опус 1, та „Смичковий квартет", опус 3. Відтак сопрано п-і Мельгісер відспівала нагороджені композиції д-ра Придаткевича: „Сферичність" і „Казки з цяток пороху" до слів із поезій „Атомової доби" Макса Кавмана.

Проф. Роман Придаткевич

Публіка ентузіястично оплескувала ці композиції.

Після закінчення цієї музичної програми п-і Вініфред Сеттл передала д-рові Р. Придаткевичеві нагороду. Цей святочний полуденок, присвячений обом композиторам, закінчено гимном цієї Федерації.

ПЕРЕГОВОРИ У ТАЙПЕЇ ЗАКІНЧИЛИСЬ СЕРЕД ДЕМОНСТРАЦІЙ

Тайпей, Тайван. — Тисячні маси тайванців обкидали автомобілі американської урядової делеґації фарбою і яйцями в дорозі з летовища до готелю у вечірніх годинах в середу, 27-го грудня, після того, як речник уряду Націоналістичного Китаю, вітаючи делеґацію ЗСА тут на летовищі, висловив жаль і глибоке затурбовання з причини зірвання дипломатичних зв'язків поміж Вашінгтоном і Тайпеєм.

У п'ятницю вранці, 29-го грудня, американська делеґація виїхала з Тайпею після невдалих переговорів, під час яких представники Націоналістичного Китаю не хотіли поступится від свого первісного становища щодо встановлення зв'язків виключно на „урядовому рівні".

Американська делеґація, що її очолював заступник державного секретаря Воррен Крістофер, прибула сюди на дводенні наради в справі встановлення нового формату торговельних і культурних зв'язків після вигаснення взаємного оборонного договору під кінець 1979 року. Перша сесія мала відбутися у четвер, 28-го грудня, в будівлі закордонного міністерства Тайвану, але її відложено з уваги на поновні демонстрації 20 000-тисячної маси студентів і на гострий протест уряду ЗСА, в якому погрожувалось зірванням переговорів. Складаючи протест Вашіґтону, асистент державного секретаря Річард Голбрук висловив припущення, що уряд Націоналістичного Китаю був співвідповідальний за влаштування демонстрацій і що в такій атмосфері заледве чи можна відбути будь-які наради.

Речники тайванського уряду перепросили американську делеґацію за бурхливі демонстрації в середу і в четвер.

Під час демонстрацій у середу увечері, тайванці скандували такі фрази, як: „Орли стали курятами" і „Картер продає земні горішки, а також приятелів". У суматосі тільки єдиний Крістофер потерпів легку контузію, коли кусник скла з розбитого вікна автомобіля поранив йому лице і розбив окуляри.

Заступник міністра закордонних справ Тайвану Фредрік Чієн, вітаючи Крістофера на летовищі, заявив на вступі, що він зустрічає його „з тяжким болючим серцем", висловлюючи в дальшому жаль з приводу зірвання дипломатичних зв'язків, що він назвав „помилкою", яка сильно загрожує безпеці й мирові в тій частині світу. Він остеріг, що встановлення будь-яких зв'язків поміж Республікою Китаю і ЗСА може бути переведене тільки на „урядовому рівні". Це становище не є приємливе для Вашінгтону, бо як відомо, одною з найголовніших передумов встановлення дипломатичних зв'язків з комуністичним Китаєм є власне зірвання дипломатичних зв'язків з Тайпеєм.

Президент Сомоза не погоджується на плян плебісциту в Нікараґуі

Вашінгтон. — Президент Нікараґуи Анастазіо Сомоза відкинув запропонований спеціяльною комісією посередництва плян плебісциту, який мав би вирішити політичну майбутність цієї країни, зокрема долю самого Сомози на пості лідера.

У наслідок відкинення Сомозою пляну плебісциту, ЗСА відкликали своїх представників у спеціяльній комісії посередництва, яка працює з рамени Організацій Американських Держав (ОАС), хоча речники Державного Департаменту заявили, що амбасадор Вілліям Бовдлер мав повернутися до Манаґуи, столиці Нікараґуи, після консультації у Вашінґтоні. Амбасадор Бовдлер співпрацював з представниками Домініканської Республіки й Ґватемалі в рамках спеціяльної комісії посередництва поміж урядом Нікараґуи та коаліцією опозиційних груп в справі переведення народного плебісциту в Нікараґуі в лютому 1979 року. Як уже інформовано, ЗСА погодилися доставити до цієї країни технічні засоби та відповідний персонал для переведення голосування, оформлення відповідних питань тощо.

Повідомляючи про відкинення виробленого пляну Сомозою, речники Державного Департаменту ствердили, що коаліція опозиційних груп погодилася на цей плян. ЗСА надалі настоюватимуть на переведенні плебісциту в Нікараґуі, на що вже раніше погодився Сомоза, та шукатимуть компромісової розв'язки в цій справі.

Парк почав п'яту каденцію на пості президента Південної Кореї

Сеул, Південна Корея. — Парк Чунґ Гі, 61-річний генерал-емерит, який прийшов до влади в Південній Кореї 17 років тому шляхом мирного державного перевороту, почав свою п'яту каденцію на пості президента цієї країни, обіцюючи ще більший індустріяльний розвиток. Заприсяження Парка на шістьрічну каденцію відбулося в середу, 27-го грудня, в закритій спортовій арені Сеулу в присутності біля 2700 запрошених гостей включно зі закордонними дипломатами і представниками опозиційних груп.

У п'ятницю, 22-го грудня, президент Парк проголосив амнестію, у наслідок якої тисячі в'язнів вийшли на волю, а сотням значно зменшено терміни ув'язнення. Серед звільнених є Кім Дае Джунг, політичний противник президента Парка, який кандидував проти нього у виборах в 1971 році, а програвши, кількакратно виступав проти Парка, критикуючи його „диктаторський спосіб правління". У 1976 році Кім вимагав резиґнації Парка, за що був заарештований та засуджений на 5 років ув'язнення. Вийшовши на волю, Кім заявив, що він надалі продовжуватиме боротьбу проти Парка.

АНТИСОВЄТСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. (О. Л-ий). — Із Комітету оборони людських прав України ім. Валентина Мороза у Філядельфії інформують, що з приводу гокейових змагань філядельфійських „Флаєрс" проти совєтської гокейової дружини /Flyers vs. Russians/ відбудеться заходами Комітету антисовєтська демонстрація перед початком змагань, тобто перед 8-ою годиною вечора у вівторок, 2-го січня 1979 р. перед спортовим стадіоном „Спектрум" при вулицях Півд. Броді і Петерсон у Філядельфії.

НОВА КНИЖКА ПРО ЖИДІВ В СССР ВИКЛИКАЛА СЕНСАЦІЮ

Москва. — Поява нової автбіографічної повісті про жидів в СССР під час Другої світової війни, що її минулої осени видрукував у трьох частинах російський літературний журнал „Октябр", викликала сенсацію в політичних і літературних колах Совєтського Союзу. Про книжку, її автора та про широкий відгомін у зв'язку з її появою обширно інформує Крейґ Вітні, кореспондент щоденника „Ню Йорк Таймс", у числі з 26-го грудня ц. р.

Автором повісті під наголовком „Тяжкий пісок" є совєтський жид з України Анатолі Рибаков, який досі був відомий тільки як письменник дитячої літератури. Він пише виключно російською мовою. Йому 67 років і проживає в дільниці Москви, Передєльніково, де й гуртується багато письменників. Під час інтерв'ю з К. Вітнієм, Анатолі Рибаков не бажав входити в подробиці, щодо труднощів які він мав з публікацією книжки, яка має появитися щойно в наступному році, хоча замовлення у крамницях й бібліотеках вже переступили 200 000 примірників. Вітні інформує, відкликуючися на совєтські джерела, що престижевий совєтський журнал „Новий Мір" відмовився друкувати цю повість.

У повісті автор відтворює події в жидівському ґетто в неназваному містечку біля Чернігова під час нацистської окупації. Рибаков твердить, що його розповідь є майже точним відображенням поодиноких осіб і їхньої поведінки та цілої ситуації в часи німецької окупації. „Я нічого не видумав", — заявив Рибаков під час інтерв'ю з Вітнієм, який уважає, що це вперше совєтські цензори дозволили на видання такого літературного твору.

У повісті, яку деякі читачі назвали „вогненно-болючою" і „реалістично-могутньою" розповіддю, Рибаков старається опрокинути загальне враження, що жиди йшли покірно на смерть, не ставлячи жадного опору нацистам. Він відтворює сцени з жидівського підпілля з України та описує смерть свого 8-річного племінника, якого нацисти закатували на очах цілої родини за відмову виявити сховки жидівських партизанів.

Проявам хоробрости й жертвенности Рибаков протиставить випадки наявного боягузства й колябораціі поміж жидами і українцями та німцями, як твердить Вітні, який рівнож добачає певні пропущення у повісті, інтерпретуючи їх як „концесії для режиму". І так, відносно рідко згадує Рибаков про значення релігії в житті жидів чи про царські погроми проти жидів в Україні. Про масові арешти, розстріли й чистки за часів Сталіна Рибаков згадує тільки поверхово.

Загально позитивний відгук на появу повісті Рибакова серед різних кіл населення СССР, твердить Вітні, примусив офіційні чинники рівнож привітати її появу.

Помер през. Альжирії Бумедієн

Альжир. — Альжирський президент Гуарі Бумедієн, який на протязі останніх 13 років керував цією африканською державою, помер у четвер, 27-го грудня ц. р., після довшої хвороби і 6-тижневої непритомности. Тимчасово функції президента виконуватиме спікер Народної Асамблеї Рабаг Бітат, бо президент Бумедієн не залишив жадного завіщання і не назначив свого наступника. Бумедієнові минуло тільки 52 роки життя, хоч ніхто фактично не міг усталити точної дати його народження. Здогадуються, що бумедієн помер на рідкісну хворобу крови. Принаймні 50 спеціялістів з 14 країн світу лікували альжирського президента, в тому числі шведський лікар Ян Вальденстром, який перший відкрив цю страшну хворобу. Будемієн їздив кількома наворотами також до Совєтського Союзу на лікування, але всякі заходи не принесли позитивних наслідків.

Альжирські офіційні чинники, які у відсутности президента керували державою, поспішно після смерти Будемієна ствердили, що його смерть не викликала жадної порожнечі у керівництві державою і що усі договори політичного, економічного, культурного та іншого характеру будуть строго додержані теперішніми керівниками Альжирії.

Не зважаючи на те, що державні справи тепер в Альжирії підпадають під конституцію, то 8-членна Революційна Рада, яка складається з колишніх членів військової хунти, що разом з Бумедієном брали участь у перевороті у 1965 році, все ще має рішаючий голос у державних, а головно військових і оборонних справах. Також партія Національного Визвольного Фронту має великий вплив в номінації президента і творення уряду взагалі. Після того, коли висунений і обраний в партійних виборах кандидат Фронту одержить більшість голосів, чи загальну підтримку, його кандидатуру ставлять до загальних виборів і він, звичайно, виходить переможцем.

Гуарі Бумедієн

Тіло президента Будемієна перевезено до т. зв. Народного Палацу. Час похоронів ще не встановлено.

„Різдво навколо світу" в Чікаґо

Чікаґо. — Дня 12-го грудня 1978 року в Музеї Промислу в Чікаґо, 57-ма вул. над озером Мічіґен в рамках традиційної імпрези „Різдво навколо світу", відбулося Українське Різдво, що його від років із уповноваження цього Музею улаштовує 22 Відділ Союзу Українок в Чікаґо. Подібні імпрези численних національних груп Чікаґо відбулися у передріздвяному часі, в цьому році від 25-го листопада.

Українське Різдво завжди користується великою популярністю, і показ українських святвечірніх звичаїв, під хоровий спів колядок, є все постійно при виповненій залі Музею.

При тій нагоді публіка має нагоду оглядати різдвяні ялинки, в тому і українську, що є виставлені в вестибюлі Музею від кінця листопада до кінця року.

КІУС признає стипендії студентам українознавства

Едмонтон, Альберта. — Канадський Інститут Українських Студій закликає вносити подання на десять студійних стипендій по 1500 дол., які можна буде відновлювати на дальші 1979-1980 роки. Ці стипендії призначені студентам, які зацікавлені здобути ступінь бакаляра з українських студій, як основний предмет. У Студійну програму повинні входити принаймні п'ять повних курсів українських, східньоевропейських, совєтології або канадських. Це вже в залежності чи основною темою студій є українці в діяспорі, чи Канаді. У ці студії також входить трирічна програма гуманістичних наук та принаймні повних восьми курсів у чотирорічній програмі гуманістичних наук чи педагогіки.

У стипендію включено покриття університетських оплат, а також коштів приміщення і харчів, починаючи вже з першим роком. Тому, що у випадку якщо студенти живуть із своїми батьками отримують 500 дол. річно — число стипендій може збільшитися. Стипендії призначені на восьмимісячний період часу навчання у будь-якому канадському університеті. Кандидати в час подання на стипендії мусять бути канадськими громадянами або іміґрантами. Лиш у вийняткових випадках стипендіянти можуть отримувати рівночасно й інші підмоги.

Реченець подання 31-го січня 1979 року. Проситься писати на адресу: The Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, The University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8.

„Передова" роля російського „брата" і в театральному мистецтві України

Відзначаючи 250-річчя Федора Волкова — „батька російського театру і основника російської реалістичної школи акторського мистецтва", — київська „Культура і Життя" надрукувала статтю О. Кусенко, народної артистки СССР та голови театрального мистецтва, п. н. „З одного кореня". У цій статті не тільки яскраво вибивається наголошення того факту, що відзначування з нагоди ювілею Волкова є підготовою до „великої і радісної події, 325-річчя возз'єднання України з Росією", але й у ній домінує ствердження про „віковічну любов" цих двох народів та про „вищість" російської культури, яка на протязі років, мовляв, була вчителем для українських драматургів і письменників. Кусенко бо пише: „Через віки пліч-о-пліч ішли наші народи, об'єднані спільною долею і метою. Любов до російського народу, його історії, культури ми зберігаємо у своїх серцях як найдорожче національне багатство". З цього й в авторки статті відповідний „логічний" висновок: „російський і український театр зв'язані тісними нерозривними узами".

У дальшому О. Кусенко твердить, що відкриття, що їх зробив Волков, Щепкін, Єрмолов та Станіславський — „не могли не позначитись на творчості видатних діячів нашої сцени. Посліловнику Волкова — Щепкіну значною мірою зобов'язані ми появою на Україні першого професіонального театру, заснованого ним і його другом Іваном Котляревським у Полтаві на початку XIX сторіччя. В основу діяльности були покладені традиції волковської школи — демократизм — (істина пристрастей на сцені). Під впливом російського театру, його найкращої в світі акторської школи, започаткованої Волковим, на Україні зформувався театр корифеїв — Кропивницького, Саксаганського, Садовського, Заньковецької, які разом зі своїми російськими вчителями проповідували передові ідеї часу".

А потім, шоб ще тугіше підкреслити всю нібито вищість „російської братньої культури", О. Кусенко пише: „Драматурги України — клясики і ті, хто пише сьогодні, завжди збагачували свою майстерність, навчаючись на кращих зразках Гоголя й Островського, Чехова і Горькова, Погодіна і Леононова".

Закінчує свою статтю О. Кусенко дальшою дитирамбою про „радянський, багатонаціональний театр" (де ж тут „багатонаціональний", коли ж мова у статті ввесь час тільки ведеться про російську „великомудрість" і її передовість у театральному мистецтві!) і про його „надхнення ідеями Комуністичної партії" та його „вірну службу народові".

„Навіки возз'єднана" — пише про Галичину журнал „Жовтень"

У львівському журналі „Жовтень", ч. 9, за 1978 рік, надруковано статтю Михайла Івасюти „Навіки возз'єднана, вільна", в якій автор пише про „39-ту річницю возз'єднання західньоукраїнських земель у єдиній Українській Радянській Державі." М. Івасюта наголошує, що нарід Західньої України постійно боровся проти „кріпосницького гніту польських і українських феодалів, проти національно-релігійних утисків польської шляхти", а також автор статті заявляє, що український нарід завжди виступав „за возз'єднання України з Росією".

Описуючи всі „блага", які прийшли з хвилиною проголошення совєтської влади на західніх землях України, М. Івасюта підкреслює „ворожі затії українських буржуазних націоналістів", стверджуючи, що „не зважаючи на жорстокий терор, масові криваві розправи, численні судові процеси, підступні дії українських буржуазних націоналістів, окупантам не вдалося придушити визвольний революційний рух трудящих Західньої України, котрі своєю самовідданою боротьбою підготували возз'єднання Західньої України з Радянською Україною".

РІЗДВЯНА ПРОГРАМА В ОЛБАНСЬКІЙ РАДІОСТАНЦІЇ

Вотервліт, Н.Й. — 99-ий Відділ СУА у Вотервліті влаштовує українську Різдвяну радіопрограму дня 7-го січня 1979 р. від год. 10-10:30 веч. в Олбанській радіостанції WOKO, на хвилях 1460.

ЩЕ ПРО Д-РА АНДРІЯ БАРАНА

У дописі „Новий лікар — д-р Андрій Баран" у числі „Свободи" з 29-го грудня ц. р. мала бути ще така інформація: „Д-р Андрій тепер вже 6-ий місяць перебуває на спеціялізації внутрішніх недуг при Олбані Медичному Центрі в Олбані, Ню Йорк".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії) і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Альтернативи детанту

Не зважаючи на те, що все більше американських політичних діячів і коментаторів нарешті почали розуміти, що совєтські верховоди в цілком інший спосіб інтерпретують політику детанту, а саме, всілякими способами намагаються використати ту політику для поширення своїх впливів на різні обширі, то все таки деякі члени уряду ЗСА, деякі американські законодавці і поважна кількість аналітиків, тако продовжують твердити, що немає альтернатив до цієї політики, бо, мовляв, вона потрібна для того, щоб запобігти атомовій війні. Інші коментатори висловлюють навіть жахливішу можливість, твердячи, що без політики детанту нуклеарна війна таки неминуча, а така війна означала б кінець людства.

Проте, з такими висновками не погоджується, як сказано, вже багато інших американців. Вони правильно твердять, що таки існують інші альтернативи до політики детанту, тільки Вашінгтон чомусь не хоче їх вповні використати.

Критики політики детанту вказують, що мир можна забезпечити тим, що Вашінгтон недвозначно заявить Москві, що ЗСА протиставитимуться будь-яким спробам Совєтського Союзу поширити свої впливи на стратегічно важливі райони і протиставитимуться всіми можливими способами: дипломатією, економічною та мілітарною допомогою союзникам, а також допомогою країнам, яким загрожує комуністична агресія, включно із стаціонуванням американських військових частин в загрожених Совєтським Союзом країнах.

Ці критики також закликають Вашінгтон присвятити більше уваги на скріплення стратегічно важливих зв'язків із союзниками в Західній Европі та Азії та на встановлення кращих відносин із іншими демократичними державами світу, з якими з різних причин Америка досі не могла дійти до повного порозуміння, як теж поліпшити зв'язки з країнами т. зв. „третього світу".

Американський уряд — заявляють ці коментатори — мусить подбати, щоб ніколи не дійшло до того, що ЗСА стануть другою з черги мілітарною потугою, бо якщо військову перевагу здобуде Совєтський Союз, то це буде смертний вирок для вільного світу. Зокрема Вашінгтон повинен бути обережний під час теперішніх переговорів щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), тобто, не повинен погоджуватися на жадні однобічні концесії в користь Совєтського Союзу.

ЗСА також повинні повідомити Совєтський Союз, що високо розвинена американська економіка буде вповні використана на скріплення Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) та окремих союзників Америки, а не на те, щоб торгівлею впроваджувати стабільність у захитану совєтську економіку та не на те, щоб постачати Совєтському Союзові американську технологію, технологічне знання і різні харчові продукти, зокрема зерно.

Вашінгтон також не повинен погоджуватися на жадні інші концесії для Совєтського Союзу, які в майбутньому можуть навіть у найменшій мірі вийти на не користь Америці чи вільному світові.

Якщо уряд ЗСА в своїй закордонній політиці наголошуватиме згадані альтернативи до політики детанту, то тоді в дійсності, а не тільки на словах, можна буде запевнити „мир через силу".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

І. Світ

ЗАГУБЛЕНІ НАГОДИ

Великою несподіванкою в минулу п'ятницю стало повідомлення президента Картера про установлення дипломатичних взаємин з Пекіном та закінчення ряду договорів з Тайваном, як результат т. зв. нормалізації взаємин між двома країнами, Америкою та Китаєм.

Хоч такий крок вже очікувався давно, а зокрема загострилося це питання в останні місяці, але небагато сподівалося на такий швидкий та гострий крок — зірвання нормальних багатолітніх взаємовідносин між Америкою та Національним урядом Китаю, зокрема після того, як цей уряд примушений був в 1949 році остаточно залишити територію Китаю та перейти на положення екзильного уряду на Тайвані-Формозу.

Нам доводилося у своїх статтях не один раз підкреслювати нереальність політики міжнародної уряду маршала Чжан Кайшека, а після його смерти наслідника — Чанг Чінкуо. Треба нагадати, що він в 1930 роках перебував у Москві, як висланець Гоміндану та вивчав положення та політику московських комуністів. Отже він є добре поінформований про політику та обставини в СССР.

Останніми часами були не один раз повідомлення про те, що Москва робила різні заходи, щоби знайти контакт з Тайваном, можливо, навіть з метою встановлення дипломатичних взаємовідносин, які були зірвані в 1949 році, перед тим існували не тільки дипломатичні взаємовідносини, але також і договори про економічні та політичні справи, хоч те все забулося.

У наступному тижні на Тайвані мають відбутися вибори до двох вищих органів влади: законодатного юаню та національної асамблеї. Треба пам'ятати, що опозиція до уряду національстів останніми роками зросла й тепер, очевидно, її впливи мають збільшитися. Опозиція існує головно серед тубільців тайванського населення, яке не має повного довір'я до т. зв. евакуйованих з Китаю адміністрації та військових чільних осіб, які цілий час мріяли та вели пропаґанду про свій поворот на рідну землю.

Тайванське населення є сторонниками республіканського устрою та має аспірації до повної незалежности острова, до забуття зв'язку з Китаєм, з яким історично та етнічно нічого не має спільного. Одже, політика національного уряду, яку на протязі років піддержувала Америка, не є співзвучна з надіями та бажаннями майже 15 мільйонового населення острова Тайвана або Формози.

В Японії впродовж років живе та працює група борців за незалежність Тайвану, за створення свого національного уряду, до якого евакуйований уряд та його армія нічого спільного не може мати!

Національний китайський уряд допустив дві кардинальні помилки. Поперше, треба було в 1950-их роках оголосити повну незалежність Тайвану у припинити називатися всекитайським урядом, також змагатися за визнання цієї незалежности Тайвану серед держав світу.

Подруге, творити в дійсності Тайванський незалежний уряд, опертий на чесному, працьовитому народові острова Тайвану, який до 1945 року жив 50 років під японською адміністрацією, яка залишила там глибокі сліди політичні, економічні й культурні. Перед окупацією острова в кінці минулого століття, Тайван був тільки номінально пов'язаний з імператорською китайською владою. Треба пам'ятати, що в 17-му столітті там був ватажок Консінга, який не визнавав представників влади, яких присилав тоді з Пекіну уряд манджурської династії.

Це було б те, що не привело б сьогодні до складного та дуже вагомого наслідками положення. Однак є можливості, щоб запобігти дійсному опануванню комуністичною владою цього прекрасного острова з великими потенціяльними можливостями та роботящим населенням. Це є те особливо трудне й складне положення Китаю. Ми не можемо в цій статті сьогодні говорити про ті умови, які існують в Китаї та пов'язані з його новою політикою реформ та створення з країни модерної держави. Ми свідомо відкладаємо ці питання для обговорення на майбутнє.

Нам доведеться прожити два роки на острові Формозі, мати тісний контакт з тубільцями та мати чимало розмов з чільними особами того часу й навіть відвучати в тому домі де ми жили впливи бувшої японської адміністрації. Вони були глибоко вкорінені. Сучасний уряд національного Китаю є всеж не вповні демократичний, а автократичний, хоч він дійсно з великою вмілістю керує господарством, зумів розвинути промисловість, знайти шляхи до міжнародної торгівлі, здобути авторитет та показати своє вміння використовувати велику американську економічну та політичну допомогу, не згадуючи про воєнну оборонну поміч, яка спричинилася до боєздатної армії сьогодні по складу своєму таки тайванської. Нагадуємо про існування двох островів біля порту Кімой та Мацу, які утримуються Тайваном біля самих берегів комуністичного Китаю. Правда, такі ненормальні умови не можуть існувати ввесь час, як і положення Гонконгу, становище якого є укріплене специфікою економічних вигод, що їх дістає Пекін. Як довго це буде — ніхто не знає.

Нам здається, що одинокий вихід для Тайвану сьогодні — це офіційно оголосити, що острів належить до республіки Тайвану, що уряд в Тайпеї є незалежний від доктрини „єдиного Китаю", хай собі існує політика, що визнає „Єдиний Китай", а острів — це незалежна держава зі всіма державними атрибутами. Тільки є та перешкода, що китайці в Пекіні (так само і на Формозі) тримаються звичаю: „збереження свого обличчя". Китайці говорять, що европейці не мають свого „обличчя" й тому вони европейського принципу життя не розуміють.

Щоб не згубити обличчя, то, мабуть, треба сучасному урядові на Тайвані податися на демісію після перевиборів та створити національний уряд Тайвану. Це є крок важливий і мабуть таки одинокий, щоб відкласти проблему Тайвану на довгі роки, бож керівник сучасної політики в Пекіні Тенг Гсіао-пінг говорив, під час свого перебування в Японії, що процес уніфікації Китаю з Тайваном може забрати десятиліття, а може, навіть, і століття (!), але це безперечно сказане для пропаґанди. Нам думається, що спроба забрати силою Тайван у найближчі десять років не є актуальною з причин політичноекономічних, зокрема коли існує та буде існувати загроза з Москви, яка пробує забезпечити собі впливи в В'єтнамі та далі до Індійського океану. Адже плавба кораблів московської потуги до того океану проходить біля Тайвану.

Є. В. Федоренко і П. Маляр

МЕТОДИЧНІ ЗАУВАГИ ДО „ХРЕСТОМАТІЇ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XX СТОРІЧЧЯ"*

Потреба підручника саме з української літератури XX сторіччя існує вже від початків нашого шкільництва в еміграції. З причини браку методично підготовлених учителів (не тільки в літературі) й дотепер, а може найбільше тепер, в наших школах практично відбувається вивчення підручника, а не предмету. Але деяких підручників взагалі немає, а ті, що є в ужитку, незадовільні: застарілі, занадто „традиційні", неопрацьовані методично. А що найгірше — вони не пристосовані до українських шкіл, які мають переважно суботні навчання, раз на тиждень.

Саме для такого типу шкіл (вони в нас переважають) потрібні підручники з літератури, що подають учням матеріял для праці у навчанні, а не розмову про творчість автора, розгляд творів без перечитання (хоча б у скороченні при великому обсязі).

Тому власне від упорядників було запропоновано Підручниковій комісії Шкільної Ради видати хрестоматію — добірку авторів та їх творів для вивчення в школі з додатком відомостей біографічних, бібліографічних та літературознавчих, а упорядкування матеріялу — базоване на основі літературного процесу. Це значить, учням подається не „історія літератури" за ідейними чи ідеологічними напрямами (Радзикевич), або за напрямами стилів (Чижевський), а література за процесом її розвитку, в хронологічній послідовності продовж XX сторіччя — за творчістю визначніших її представників у кожному періоді цього процесу. Такий підхід упорядники „Хрестоматії" вважають за найбільше властивий і природній, протиставлять його також „тематичному вивченню літератури — за темою літературного напряму (романтизм, реалізм, символізм, „модернізм" тощо), або за темою жанрового розвитку літератури, коли вивчають літературу за історією чи процесом розвитку її жанрів (роман-новеля), або за темою творчости визначніших авторів в історії літератури.

Упорядники „Хрестоматії" вважають тематичний підхід вивчення літератури „деструктивним", що розбиває розуміння літератури в історичній послідовності її творчого існування, її життя й розвитку, пов'язаного з історією народу, його культурним розвоєм, складовою частиною чого є мистецька література. Стилі й напрями не є апріорі, не вони породжують літературу, а вона їх.

Застосування (вживання) методики й методів вивчення літературних явищ, творчости окремих письменників і поетів, їх творів — лишається привілеєм учителя чи викладача, це залежатиме також від їх досвіду, підготовлености, вимог навчального процесу та шкільної програми.

„Хрестоматія" видана не лише для шкіл українознавства. Шкільна Рада слушно подала на титулі широку рекомендацію вживання „Хрестоматії" — в українських школах, курсах українознавства та в університетах. Цей підручник може бути використаний також у Канаді, Европі, Австралії, Арґентіні. Звідси не лише відсутність єдиної шкільної програми, єдиних академічних вимог на теренах, існування українських шкіл, але й можливість використати „Хрестоматію" в школах різного типу й рівня — вимагає диференціяції також методики при користуванні цим підручником. І це найважливіший арґумент на користь вільного вибору учителем методи на кожну потребу користування „Хрестоматією" в школі (очевидно — не вивчення „Хрестоматії" як такої — всього, що подано й як подано в ній!).

Одначе є неодмінні вимоги при вивченні літератури XX сторіччя. Учитель має наголосити реалістичні основи української літератури усіх її напрямків, в аспекті пізнавальної вартости й значення, як це з'ясовано у вступній статті. Також наголосити значення літератури, визначене Нечуєм-Левицьким (стор. 5-6). Посилаючись на компетентне свідчення Франка, підкреслити той історичний факт, що українська література кінця XIX й початку XX сторіччя нічим не поступалася перед літературами сусідних Україні народів (стор. 15).

Те саме засвідчує видатний літературознавець академік О. Білецький, обґрунтовуючи „факти, які свідчать про освоєння українською літературою досягнень інших слов'янських літератур" (стор. 83).

Конечно впровадити в засвоєння учнями найважливішої прикмети та особливости української літератури XX сторіччя — про яку говорить академік Бі-

(Закінчення на стар. 8)

*) Упорядники В. Федоренко та П. Маляр, В-во Шкільна Рада — УККА, Н.Й., 1978.

З НАШИХ БУДНІВ

Німці не вернулися!

Несподівано і майже насвітанку приснився мені дивовижний сон: що до нас вернулися німці! („До нас" — це значить до села В., у Бібрецькому повіті, коло Львова). Логічно з цього виходило б, що 3-тя світова війна не закінчилася всесвітньою катастрофою, все ж таки в селі був помітний великий розгардіяш: половина мешканців, уже на фірах, готовилась кудись тікати, друга ж половина готовилась грабити те, що залишили б утікачі. Люди на фірах пробомкували, що вони втікають „на схід", бо до села мають прийти поляки, а німці, мовляв, підуть далі — „на Україну".

Прорив німецьких танків паралізував, можна б сказати, в самому зародку пляни так одних, як і других односельчан. Цікаве, що німецькі танкісти не мали на собі військової уніформи, тільки носили американські „джінси" (що то вам у сні не привидиться!) Мій брат, що служив у Червоній армії резервістом, перебрався в цивільне та й виліз із якоїсь конури, в якій переховувався два дні, поки фронт не перекотився. Навчені сумним досвідом українці-червоноармійці не здавалися цим разом в німецький полон з таким ентузіязмом, як це вони робили на початку німецько-совєтської війни, так званої „2-ої світової".

Далі виявилось, що й найтяжчі іспити історії не впливають в основному на психічну структуру народу, на його ментальність. Ви уявіть собі, що зробили німаки як тільки прийшли в село: збудували на оболонні велику парню чи лазню і стали заганяти туди людей для... відвошивлення, вибачайте на слові! Так тільки пішов „відвошивлюватись" і мій браток, хоч і мав на собі чисту сорочку і такі ж самі чисті американські штани, як я йому вислав в одній з посилок. Розуміється, ці штани хтось йому вкрав чи підмінив, — і він прийшов додому, — уявіть собі, — так само в „джінсах"!

Звичайно, як це у сні буває, я зразу став заманенто „шпрехати" по-німецьки, але по хвилині виявилось, що говорю по-англійському, чим німціані раз не були заскочені, бо вони так само говорили, тільки з іншим акцентом. Прийшло їх двох, так званих „квартирмахів", шукати квартири для якогось штабу. Раптом один спитав: „Чи є у селі партизани?" А в мене гострий рефлекс думки: „Ого, біда, зачинається та сама коломийка, що й літом 1944-го року, коли щонocі горіло якесь село, а люди гинули як мухи! Як тут викрутитись з халепи?" — розпучливо шарпнув підсвідомість інший рефлекс думки...

І я пробудився, слава Богу, вже в Новому Році!

Ікер

Петро Одарченко

ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ ВОЛОДИМИРА ЯНЕВА

[ДО ДНЯ 70-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ]

Ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені професор доктор Володимир Янів — відомий український вчений у ділянці психології, соціології та історії. Але він не обмежується лише науковою діяльністю в своєму фаху. Професор Янів присвятив чимало уваги й українській літературі, розглядаючи твори українського письменства в психологічно-соціологічному аспекті. Вважаючи, що поезія Шевченка має велике значення для етно-психології, Володимир Янів найбільшу увагу звернув на поетичну творчість Шевченка і опублікував ряд своїх наукових праць на такі теми: „Соціопсихологічна аналіза „Москалевої криниці" Шевченка", „Ал ґруїзм у Шевченковій ліриці", „Українська родина в поетичній творчості Шевченка", „Українська духовість у поетичній візії Шевченка" та інші.[1]

У своїй статті „Психологічний аспект у „Панських жартах" Івана Франка[2] проф. Янів підкреслив деякий паралелізм між Шевченком і Франком. Порівнюючи поему Шевченка „Гайдамаки" з поемою Франка „Панські жарти", дослідник відзначає спеціяльну чутливість українців до соціяльної проблематики. Автор характеризує поему „Гайдамаки" як „поему бунту й помсти" і протиставляє їй „Панські жарти" як „поему терпіння". Одночасно В. Янів вбачає в цих творах і „певну сполучну риску": обидві поеми нерозривно зв'язані з ідеєю добра.

У психологічно-соціологічному аспекті проф. В. Янів розглядає і творчість сучасних поетів Василя Симоненка та Ігоря Калинця. У статті „Українська родина в творчості Василя Симоненка"[3] автор зазначає, що Симоненкове розуміння родини — традиційне, що в творчості Симоненка відзначено такі чотири елементи родини: центральний образ матері; ідеальне родинне життя, побудоване на любові; зв'язок з минулим, персоніфікований в образі діда,і четвертий елемент родинного життя — власна хата. Симоненкове розуміння родини традиційне. Симоненкова творчість — це один пеан на честь української родини. Такий загальний висновок цієї статті проф. В. Янева.

У статті „Соціологічний аспект творчости Ігоря Калинця в його „Поезіях з України"[4] Янів стверджує, що Калинець „із майстерністю відтворює насамперед настрій традиції, настрій минулого, забутого, сягаючи іноді в дохристиянські часи прадавніх вірувань та переказів". Збірка поезій Калинця, зазначає проф. В. Янів, „переповнена чисто релігійними моментами". Релігійні почуття поета тісно зв'язані з глибокою любов'ю до рідної культури. В поезії Калинця підкреслено ролю родини, висловлено глибоку любов до матері й пошану до діда, як носія традиції. В. Янів аналізує й художні засоби поезії Калинця, особливості його поетичного стилю — і таким чином ця стаття виходить за межі соціологічно-психологічного нарису.

* * *

Володимир Янів не тільки вчений, а також і поет, автор чотирьох поезій („Сонце й грати" — 1941, „Листопадові фрагменти" — 1941, „Шляхи" — 1951 і „Життя" — 1975).

Перший вірш В. Янева надруковано в журналі „Молоде Життя", 1926 рік.

Збірка „Шляхи" відкривається циклом віршів під назвою „Україні". Поет висловлює свою велику любов до України й віру в те, що „тільки праведність свята чесноти спасе нас, звільнить, виведе з полону". Поет малює красу рідного краю:

Так тихо...Моляться лани в покорі
Багатством золота й зерном колосся...

І не можна б так без звуку й слів глядіти
На шати лісу, барвні кольорові,
На жовте листя і бронзові віти,
На стиглу пристрасть овочів багрових.

Поет прославляє борців за волю України: героїв Крут, Базару, юнаків, закатованих у Бригідках, українців, що стали жертвами большевицького терору, розстріляних українських поетів.

Під час свого ув'язнення в Бригідках, 28-літній поет (1936 року), пише цикл віршів „В'язничні експреси". У цих поезіях він висловлює і свої сумні настрої, і свої мрії, і свою віру в краще майбутнє України, розділеної кордонами чужих держав:

Ні! Таки вірити хочу!
Проти надій сподіватись!
Лицарів тисячу в змагу,
Горді, безбозні лави.
В наступ прапор наш має!
Слава! Землі нашій слава!

Поет підкреслює, що боротьба проти неволі й кривди не припиняється:

І знов на прю вставали ми, і знову
Із попелу родилося нам слово,
А з слова нашого могутній чин.

В тяжкі роки страшної війни і страждань на далекій чужині поет висловлює свою глибоку тугу за рідним краєм, за рідним містом Львовом, містом „провесни" свого життя. Поет кличе до єдности:

Як темрява вколо,
Як стума, як ніч,
Єднаймося, друзі.
Плечима до пліч!

Як ворог шаліє,
Кров морем тече,
Ми разом в колонах
Плече об плече.

В поезії „Пісня свободи" поет оспівує героїчні дії Української Повстанської Армії:

Пекельні тортури,
Ні мури
В'язниці не зломлять, ні кат
Не спинять народу
В поході,
Ні глум, ні насилля, ні ад.

Поет вірить у перемогу правди й свободи:

По бурі негода
В природі
І завжди по ночі йде день.
Гей, хто ж нам зуміє
Надії
Розбити і радість пісень.

(Закінчення на стар. 8)

1) Володимир Янів, „Українська духовість у поетичній візії Шевченка". Збірник на пошану Зенона Кузелі. ЗНТШ, т. 169. Париж - Нью-Йорк - Мюнхен - Торонто - Сідней, 1962, стор. 506-537. Тут же подано бібліографічні дані про інші статті В. Янева, присвячені Шевченкові.

2) Проф. Володимир Янів, „Психологічний аспект в Панських жартах Івана Франка". Визвольний Шлях, кн. 9, 1978, стор. 1042-1051.

3) Володимир Янів, „Українська родина в творчості Василя Симоненка". Збірник на пошану проф. д-ра Юрія Шевельова. УВУ, т. 7, стор. 184-213.

4) В. Янів, „Соціологічний аспект творчости Ігоря Калинця". Альманах Українського Народного Союзу на 1973 рік. В-во „Свобода", стор. 113-128.

ПРОТОКОЛ

29-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в місті Піттсбургу, Пеннсильвенія в готелі The Pittsburgh Hilton, Gateway Center

починаючи від 22-го травня до 27-го травня, включно — 1978 р.

Звіт головного організатора Степана Гавриша

(11)

(Продовження з попереднього числа)

ОДЕРЖАЛИ ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА

1974 р. Володимир Гавриляк, Василь Дідюк.

ОДЕРЖАЛИ ОДНОТИЖНЕВИЙ БЕЗПЛАТНИЙ ПОБУТ НА СОЮЗІВЦІ

(15 років членства)

1976 р. Квітка Стецюк, Михайло Семків, Іван Одежинський.
1977 р. д-р Василь Палідвор, Богдан Зорич.

Канадські Відділи в міжконвенційному часі — 1974, 1975, 1976, 1977 роки

Про загальну працю в Канаді звітує головний директор Канадського Представництва сенатор Павло Юзик. Я згадаю тільки коротко про організаційну працю. За минулий, передконвенційний рік вже було згадано в таблицях ч. 21 і ч. 22, як працювали Відділи і Округи Канади, а тепер у таблиці ч. 29 подаємо цифри загального числа членів, придбаних у міжконвенційному часі. Число виносить 1,703 нові члени. В таблиці ч. 30 виказуємо організаційну працю за роками поодиноких Округ.

КАНАДА

ТАБЛИЦЯ Ч. 29

НОВІ ЧЛЕНИ В МІЖКОНВЕНЦІЙНОМУ ЧАСІ

Рік	Число членів
1974	644
1975	319
1976	302
1977	438
Разом	1,703

ТАБЛИЦЯ Ч. 30

НОВІ ЧЛЕНИ, ПРИДБАНІ КАНАДСЬКИМИ ВІДДІЛАМИ ЗА ОКРУГАМИ В МІЖКОНВЕНЦІЙНОМУ ПЕРІОДІ 1974 — 1977 Р.

Округи	1974	1975	1976	1977	Разом
Кан. Від. в Детройті	3	2	5	5	15
Монтреаль	179	73	80	102	434
Ніягара	123	62	36	52	273
Торонто	244	138	128	127	637
Захід Канади	95	44	53	152	344
Разом:	644	319	302	438	1,703

Якщо говорити про загальну організаційну працю, то Канада не мала надзвичайних успіхів у тому часі. На це склалося багато причин, про які напевно згадають у своїх звітах члени Канадського Представництва. Ми віримо, що як що б Канада мала бодай двох обласних організаторів, то можна б було знова повернути до тих добрих часів, коли річно приєднувано навіть по тисячу членів.

Загальний стан усіх членів Канади у звітовому часі виносив 8,941 членів, які є забезпечені на загальну суму 17,839,230 дол. Якщо говорити про втрату членів у міжконвенційному часі то канадські Відділи втратили в загальному числі 478 членів, а активних втратили 559 членів.

Союзові організатори

До окремої і дуже важливої акції в міжконвенційному часі належить зарахувати пошукування, як обласних, так і постійних організаторів. Ми вислали десятки листів до різних осіб, відбули ряд особистих зустрічей з кандидатами, які зголошувалися на працю. Одначе, успіху з того не було. Також в нашому органі „Свободі" ввесь час проголошувано пошукування за кандидатами на організаторів.

В травні 1976 року ми видали спеціяльний заклик до молоді, яка закінчила студії, пропонуючи їм оплату з доїздом на однотижневий вишкіл в „Пирдю університеті" в стейті Індяна, а опісля постійну організаторську працю. Двадцять (20) осіб засягнули інформації про цей вишкіл, але, коли довідалися, що це не є бюрова праця, відмовилися їхати на вишкіл.

Усі заходи згідно рекомендацій Організаційної Комісії і Головного Уряду в справі заанґажовання на постійну працю більше число обласних організаторів і асистента головного організатора не дали сподіваних успіхів. Ми мали деяких союзовців, що погодилися бути організаторами, але по короткому часі перестали організувати членів, або взагалі і не починали організаційної праці.

Стан організаторів у міжконвенційному часі

У 1974 році, а відтак по 30 червня 1975 року працювало двох обласних організаторів, а саме головний радний Василь Дідюк і обласний організатор Василь Оріховський. З днем 1-го липня 1975 року Василь Дідюк перейшов на іншу працю в Канаді. В тому році в червні на пост обласного організатора був заанґажований головний радний — молодий студент Євген Іванців, завданням якого було ввійти в контакт з молодими професіоналістами, як також студентами і вписати їх до УНСоюзу. На тому пості Євген Іванців працював в червні, липні і серпні, а відтак покинув працю і вернув на дальші студії до Вашінґтону. Також 1975 року від 1-го липня був прийнятий на працю обласного організатора Богдана Дейчаківського, Лорейн, О. Працював три місяці в Округах Клівленд, Чікаґо, Детройт і Янґставн, а відтак до його попередньої праці у своїй місцевості. Відтак від 1-го січня 1977 року Богдан Дейчаківський повернувся знову до праці на пост обласного організатора на ті самі Округи і на тому пості виказав надзвичайно віддану працю.

Якщо говорити про постійних організаторів, то ми вже згадували, що від років ним є головний радний Іван Одежинський. Були й інші, які пробували працювати, але не маючи успіху відійшли від організаційної праці, або виконують лише працю секретарів. В році 1975 були проголошені постійними організаторами секретарі Іван Петрунцьо, і Йосиф Чабан з Пенсильвенії, Джеймс Грос з Клівленду, та Микола Драганчук з Чікаґо. Відтак 1976 р. постійним організатором став на околицю Союзівки проф. Роман Чучкевич, який придбав поважне число нових членів. Тогож самого року від 1 липня був прийнятий на пост постійного організатора на місто Ню Йорк Андрій Малан, але членів він не організував. Відтак від липня 1977 року погодився бути постійним організатором на Філядельфійську Округу ред. Богдан Катамай, але і він через родинні перешкоди членів не зорганізував.

Тих кілька прикладів є віддзеркаленням в яких обставинах ведено організаційну працю, від якої залежить ріст Союзу не лише в членстві, але і фінансах.

Вишкільна акція

Час коли добрим організатором міг бути кожний союзовець проминув, і щоби продати „Союзовий товар" треба мати основне знання продажі життєвого і іншого забезпечення. Більшість продавців комерційних установ мають коледжову освіту і закінчений спеціяльний курс у тій ділянці. Конкурувати з ними Братським організаціям не легко, тому в міжконвенційному періоді багато уваги присвячено секретарським курсам, які по можності часу відбуто в більших і менших Округах, а також відбуто збірні курси кількох Округ. Перший такий збірний курс відбуто 31-го травня 1975 року в приміщеннях Головної Канцелярії УНС для Округ Ню Йорку і чотирьох з Ню Джерзі стейту. Відтак 16-го жовтня 1976 року у Вилимантику, Конектикат, відбуто курс для Округ Ню Гейвен, Бостон і Вунсакет, 23-го жовтня 1977 року відбуто курс для Округ Філядельфія, Шамокін, Алентавн і Вілкс Беррі в Лігайтовн, Па. Також відбуто курси окремих Округ, як Клівленд, Детройт, Боффало і Піттсбурґ. Незалежно від того відбуто 7-й Центральний Курс секретарів — організаторів на Союзівці в часі від 19-го до 24-го червня 1977 року. В курсі взяло участь 28 курсантів, з яких 26 придбали в тому році 401 членів, а шістьох курсантів стали перший раз членами „Клюбу Заслужених Союзовців". Напевно стимулом у їхній праці був здобутий вишкіл і знання підчас згаданого курсу.

Вишкіл, як окремих секретарів, так і інших Відділових урядовців є конечним і тому пропоную, щоби в першу чергу відбувати кожного року Центральні курси на Союзівці, а незалежно від того вести вишкіл, як в Округах, так і місцевостях, де можна зібрати представників кількох Відділів.

Окремі акції для організування нових членів у міжконвенційному часі

Говорячи про окремі акції для організування нових членів, то слід підкреслити, що такі були ведені кожного року в міжконвенційному часі, та на жаль, з них не користали всі секретарі чи Відділи і це також мало вплив на понесену втрату в челанах. Акції ведені були:

1. У 1974 році повторено точкову систему з попереднього року і з неї скористало 9 осіб, яким виплачено спеціяльну нагороду 1,675 дол.

2. Того ж року, перший раз в історії УНСоюзу виплачено 40 нагород на загальну суму 5,000 дол. для новозорганізованих членів у часі від 1-го січня до 20-го червня 1974 року. Нагороди були: 1 — 1,000 дол.; 2 — 500 дол.; 2 по 250 дол.; 15 по 100 дол. і 20 по 50 дол. Льосування цих нагород переведено на Союзівці 14-го вересня того ж року, у висліді чого першу нагороду одержала нова членка 121-го Відділу в Ром, Н.Й., Марія Валь.

3. Також цього року, в грудні проголошено спеціяльну кампанію за бонуси Округ і окремих Відділів. У цих змаганнях взяло участь 29 Округ і 128 Відділів, яким виплачено суму 425 долярів.

4. У 1975 році признано 10 надзвичайних нагород на загальну суму 2,500 дол. для тих союзовців, які будуть кожного місяця, на протязі цілого року приєднувати бодай по одному членови, забезпеченого життєвим забезпеченням, або приєднають 25 членів в році також забезпечених життєвим забезпеченням. У січні 1975 року на нагороди було 135 кандидатів, а до фіналу дійшло під кінець року лише 40 осіб, які виграли одну нагороду 1,000 дол.; одну 500 дол.; одну 300 дол., та сім нагород по 100 долярів. Ту саму акцію переведено і в 1976 році, лише призначено 15 нагород на суму 3,400 дол. На 128 кандидатів у січні, того ж року, до фіналу під кінець року дійшло 44 особи, яким виплачено згадану нагороду.

5. Идучи на зустріч молодим студентам, а головно придержуючись клича „Лицем до молоді", УНСоюз проголосив 1974 року спеціяльну літню акцію забезпечення молоді. Ця акція вможливлювала молодим студентам провести безплатно кінець тижня (вікенд) на Союзівці та рівночасно давала їм змогу зустрітися та нав'язати дружбу. Всі студенти у віці від 16-го до 23-го року життя, купивши на протязі місяців липня, серпня і вересня життєве забезпечення бодай на суму 3,000 дол. і заплативши за нього згори однорічну вкладку одержали безплатно в суботу і неділю побут на Союзівці. З цієї акції скористало 23 студентів, які закупили забезпечення на суму 83,000 долярів. Ту саму акцію повторено і в 1975 році і з неї скористало вже 69 студентів, які закупили забезпечення на суму 318,000 дол. В 1976 році ця акція була продовжена зі зміною, що суму забезпечення піднесено з 3,000 дол. до 5,000 дол., а студенти Західних стейтів могли використати той вікенд у Чікаґо на оселі „Ранд Лейк". З тої акції скористало 65 студентів, які закупили забезпечення на суму 382,000 дол. У 1977 році студентську акцію дальше ведено і з неї скористало найбільше число молодих осіб, бо аж 97 студентів, які закупили життєвого забезпечення на суму 557,000 дол. Разом ті студенти купили забезпечення в УНСоюзі на суму 1,340,000 дол. Цю акцію вважаємо за найбільш вдалу тому, що УНСоюз збагатився на 254 молоді особи, які, заплативши річну вкладку, вже залишаться членами УНСоюзу на довгі роки.

6. Акція приватних предплатників „Свободи". В році 1974, а відтак 1976 вислано з Організаційного Відділу понад 2,000 спеціяльних листів до приватних передплатників „Свободи" зі закликом стати членами УНСоюзу і одержувати її по зниженій ціні. Цю акцію можна назвати корисною, бо вона дала біля 200 нових членів.

7. Делегатська акція. В першу річницю 28-ої Конвенції в місяці травні 1975 року, а відтак в роках 1976 і 1977 Організаційний Відділ звертався спеціяльним закликом до делеґатів 28-ої Конвенції придбати лише одного члена і в той спосіб показати свою солідарність з УНСоюзом. На жаль, більшість делеґатів не відгукнулися на цей заклик. Доказом цього є, що на 422 делеґатів 28-ої Конвенції в 1975 році лише 95 делеґатів придбали членів, у 1976 році їх було лише 87, а 1977 році відгукнулося лише 65 делеґатів.

Акція льотерійного забезпечення

У міжконвенційному періоді, так, як і в попередних роках, ми продовжували акцію так званого льотерійного забезпечення для молоді. З нагоди імпрез, які влаштовували Окружні Комітети, або Відділи, відповідне число дітей у віці від 0-15 року життя могло одержати однорічне безплатне забезпечення у клясі P-20 на 1,000 дол. Головна Канцелярія УНСоюзу в міжконвенційних роках одержала таких аплікацій:

1974 року — 212; 1975 — 144; 1976 — 130; 1977 — 170, разом 656 аплікацій.

Практика довгих років цієї акції виказала, що найменше 75 відсотків таких членів залишається на стало в УНСоюзі задержавши ту саму клясу, або змінівши її на інші кляси, як E-18, або E-20.

Говорячи про поодинокі акції, слід згадати і це, що повних чотири роки ми передавали інформації про УНС і його громадську та забезпеченеву службу на 19 радіостанціях Америки і Канади.

Не можна поминути і того, щоби не згадати видавання „Трибуни" та писання статтей на союзові теми у місячних звітах. Якщо говорити про „Трибуну" то вона не появлялася кожного місяця, а це лише тому, що не було кому писати до неї відповідні матеряли. Ми прохали писемно всіх головних урядовців і почесних членів писати статті на союзові теми. Але крім інж. Степана Куропася за чотири роки ніхто не написав ні одної статті. Ми також зверталися до членів Канадського Представництва і прохали видати бодай раз в році „Канадську Трибуну" для піднесення престижу УНСоюзу в Канаді. Матеріялів не одержано і „Трибуни" не видано. Тому і не диво, що „Трибуна" була обмежена до місячних звітів і поміщення фотографій.

Також належить згадати і це, що в роках 1976 і 1977 заходом Організаційного Відділу були видані стінні календарі по 15.000 штук на яких була фотографія Будівлі Українського Народного Союзу в кольорах, а також і союзові заклики. Календарі були приготовані, як за старим, так і новим стилем і вислані на час до окремих секретарів для безплатного роздання їх союзовим членам.

Аналізуючи працю Організаційного Відділу за останніх чотири роки, то слід згадати, що найбільшим щастям було би для нас „похвалитися" замість втратою 1.464 членів, бодай таким числом прибутку нових членів. Але в цей сам час, коли говоримо про втрату членів, не можна поминути того, про що вже була згадка на вступі, а саме зріст членських вкладок при меншому числі здобуття нових членів. Коли б ми керувалися методами комерційних асекураційних установ, то тоді наша праця була надзвичайно успішною, бож хтось мусів тих 12,081,865.18 дол. зібрати. Зчаста можна почути від секретарів, що продати забезпечення не трудно, але щоби одержати гроші треба піти по них кілька разів.

Для прикладу про зріст членських вкладок в міжконвенційному часі внизу заподаю цифрові дані.

Рік	Сума зібраних чл. вкладок	Різниця в плюсах	Придбано в тому часі нових чл.
1973	$2,971,249.66	$ —	4.668
1974	2,991,725.34	20,475.68	4.005
1975	3,013,086.16	21,360.82	3.111
1976	3,025,484.57	12,398.41	3.071
1977	3,051,569.11	26,084.54	3.743
За 4-и роки вкладки збільшилися на		$80,319.45	

і до цього не потрібно коментарів. Цифри самі за себе говорять.

Повертаючись до понесених втрат в членстві, то вже була згадка про брак відповідного числа обласних і постійних організаторів, інертність Відділів та інше. Одначе не можемо поминути і так важливої причини, як економічної кризи, як в Америці, так і Канаді, яка довела до небувалого безробіття та зросту цін на всі роди товарів. Також негативний вплив на організаційну ділянку має і це, що українська громада з кожним роком меншає.

Поза щоденною працею у Головній Канцелярії УНС, я був ввесь час в контакті з окремими Відділами, а головно Округами і в міжконвенційному часі відвідав 27 Округ Америки і Канади, беручи участь в нарадах з різних оказій.

В травні 1976 року взяв участь в вишкільному семінарі, що відбувся в Пирдю університеті в Індіянаполісі, Індіяна. Якщо йдеться про ділянки іншої праці, то належу до Дирекції ЗУДАК-у, Товариського Суду Відділу УККА у Філядельфії, до Контрольної Комісії 6-го Відділу ООЧСУ у Філядельфії, Товариського Суду при Спортовому Товаристві „Тризуб" у Філядельфії і Екзекутивного Комітету Братських Союзів Пенсильвенійського стейту.

Організаційний Відділ, крім звітодавця, ще затрудняє постійну секретарку Марію Савчак, яка є керівником і відповідальна за всю кореспонденцію та статистичні дані того так важливого департаменту. Доривочно працювала студентка коледжу панна, а тепер пані Аня Чекай-Васко, яка мала за завдання писання англомовних листів. Висилкою листів займається студентка середньої школи Мелянія Чекай, яка працює доривочно. Членам того малого „тіму" складаю сердечну подяку за їхню добру працю і гармонійну кооперацію.

Кінчаючи цей перший конвенційний звіт на пості члена Екзекутивного Комітету УНСоюзу, вважаю за відповідне підкреслити, як я вже згадав, відвідавши десятки Союзових Округ, стверджую, що патріотична українська громада доцінює працю такої впливової братської установи, якою є УНСоюз і тому ми повинні рахувати на її піддержку. Але, щоби ту піддержку одержати, мусимо всі „одним тімом" докласти усіх зусиль для задержання престижу УНСоюзу — того престижу, що його винесли наші попередники, заслужені піонери на найвищий щабель. Мій апель — забудьмо за приватні амбіції, а працюймо всі громадою для росту Українського Народного Союзу!

До свого надрукованого звіту головний організатор Степан Гавриш додає:

Мій звіт друкований в Книзі.

У моєму звіті, а також у звітах інших членів Екзекутиви й Контрольної Комісії, говориться про зменшення числа членів у міжконвенційному часі. Чому так сталося, я вияснив у моєму звіті, крім того, я приготований в дискусії дати вичерпні відповіді. Але коли б ми говорили тільки про негативи Організаційного Відділу — то це було б кривдячим тому, що ми робили всі заходи, щоб не допустити до втрати членства. Ми мали також успіхи. Ми були з Вами в контакті; на жаль, ми не мали таких успіхів, про які ми думали. Завдяки Вашій мозольній праці, ми за минулі чотири роки придбали 13.930 нових членів. Я клоню голову перед Вами, панове секретарі, бо Ви віддано працювали. Нові члени були забезпечені на суму 34.089.000 дол. Ваша заслужена праця ще і в тому, що Ви зібрали 12.081.371.11 дол. членських вкладок. Мій письмовий звіт я закінчив закликом до спільної праці для добра Союзу і задержання його престижу. Дискутуючи над звітами і виносячи ухвали, керуймося добром нашої установи, а не амбіціями. Наші піонери, закладаючи Союз, закликали до єдности. Цей заклик є актуальним і тепер. Пам'ятайте про нашу молодь, про стипендійний фонд. Вирішіть на цій Конвенції, щоб наша ювілейна 30-та Конвенція відбулася на Союзівці. Щоб усі ухвали нашої Конвенції були на добро УНСоюзу та всього нашого суспільства в Америці й Канаді.

Проханням, щоб делегати, які привезли нові аплікації членів, передали їх, щоб можна було зробити підрахунок, скільки приєднано членів, — звітодавець закінчив своє слово.

Леонід Філь — заступник предсідника Конвенції, який провадив нарадами другої сесії, о год. 7.30 проголосив закриття сесії, а продовження нарад почнеться у вівторок вранці о год. 9-ій.

ТРЕТЯ СЕСІЯ

Вівторок, 23-го травня 1978, ранком

Сесію о год. 9.30 вранці відкрив д-р Ярослав Падох, предсідник Конвенції.

Секретарі відчитали записки до протоколу, подаючи точно всі ухвали, що були вирішені в часі сесій попереднього дня. Відчитані протоколи прийнято одноголосно без змін.

ПРОГОЛОШЕННЯ СКЛАДУ КОМІСІЙ

Бернард Корчинський, голова Верифікаційної Комісії інформує, що на підставі списків делегатів, які Комісія одержала з Головної Канцелярії, всіх зареєстрованих делеґатів, враз з членами Головного Уряду і почесними членами, було 439. Не прибуло на Конвенцію 5 делегатів від Відділів. Крім того, неприсутній сенатор Павло Юзик і почесний член Гол. Уряду д-р Володимир Ґалан. Залишилося 7 течок делегатів. Разом на залі є 432 особи. Після того, відчитав звіт з попередніх виборів: всіх бальотів у виборах Виборчої Комісії віддано 407.

Вибрані члени Виборчої Комісії:

Відділ	Ім'я і прізвище та місцевість	Одержав голосів
287	Василь Гузар — Рочестер	202
102	Микола Бобечко — Клівленд	197
322	Андрій Кейбіда — Ню Джерзі	167
178	Марія Беднарчук — Ню Гемпшір	155
250	Юлія Ґуґлік — Чікаго	152
222	інж. Ярослав Кришталович — Клівленд	150
432	Микола Мота — Торонто	141
345	Михайло Каркоць — Міннеаполіс	136
106	Михайло Марчук — Чікаго	131
131	інж. Лев Боднар — Парк Рідж, Ілл.	129
277	Тиміш Мельник — Гартфорд	120
341	Петро Мудрий — Віндзор, Канада	117
216	Богдан Одежинський — Філядельфія	117
32	Михайло Хомин — Лігайтон, Пенн.	115
375	Петро Тарнавський — Філядельфія	111
88	Володимир Берізка — Кергонксон, Н. Й.	110
445	Юрій Гвоздулич — Вінніпег	106

Повище названі особи вибрані до Виборчої Комісії з тим, що 14 перших є членами, а наступні 3 — заступниками. Найближче до них в одержанні голосів було 6 наступних делегатів:

Відділ	Ім'я і прізвище та місцевість	Число голосів
194	Михайло Салдан — Ню Йорк	105
399	Роман Припхан — Елмвуд Парк, Ілл.	104
451	Єфим Омельченко — Грінсбі, Онтаріо	98
256	Кирило Безкоровайний — Рівергед, Н. Й.	97
430	Михайло Ковальчин — Філядельфія	95
175	Ярослав Базюк — Детройт	90

Інші кандидати одержали менше голосів.

Всі бальоти є опечатані й віддані до диспозиції Президії Конвенції.

Після того суддя Бернард Корчинський продовжує звіт і відчитує вислід виборів до КОМІСІЇ СКАРГ І ПРОСЬБ. У виборах до цієї Комісії важно відданих бальотів було 393. У висліді перечислення бальотів стверджено, що вибрано наступні особи:

204	Д-р Василь Палідвор — Ню Йорк	204
422	о. митрат Степан Біляк — Філядельфія	160
440	Василь Куций — Торонто	148
397	Інж. Михайло Нич — Філядельфія	140
233	Марія Дейчаківська —	108

Це перші п'ять осіб, обрані до Комісії Скарг і Просьб.

Наступні, що одержали значну кількість голосів, були:

4	Д-р Василь Вереш — Ню Йорк	97
361	Роман Крупка — Ню Йорк	85
3	Данило Слободян — Єлизабет, Н. Дж.	80
106	Мгр Володимир Ничай — Чікаго	78
88	Володимир Берізка — Кергонксон, Н. Й.	70

Д-р Ярослав Падох, предсідник Конвенції, подякував членам Верифікаційної Комісії за працю, проголосив, що повище вичислені особи є обрані до згаданих Комісій.

Предсідник Конвенції заповів, що приступаємо до звіту Головної Контрольної Комісії та її поодиноких членів.

Іван Геврик, голова Контрольної Комісії відчитав дослівно звіт, який був друкований у Книзі Звітів:

8. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Мгр Іван Геврик

Мгр Іван Винник

Д-р Богдан Гнатюк

о. Іван Ващук

Д-р Іван Скальчук

Звітує голова мгр Іван Геврик:

Контрольна Комісія обрана на 28-ій Конвенції УНС 1974 р. уконстантуювалася так:

мгр І. Геврик — голова
мгр І. Винник — заступник голови
д-р Б. Гнатюк — член
о. І. Ващук — секретар
д-р І. Скальчук — секретар

Виконуючи завдання вичислені параграфом 39 статуту, Контрольна Комісія перевела приписану контролю майна і діловодства 8 разів. Під час кожної Контролі був поданий точний звіт та рекомендації Контрольної Комісії після спільних нарад з Екзекутивою УНСоюзу та на річних нарадах Головного Уряду.

Контрольна Комісія провірила: Рекордовий Відділ, гіпотеки, спізнені рахунки, видатки, Канаду, Фінансовий Відділ, Українську Національну Корпорацію дому УНС, Союзівку, „Свободу" і Видавничий Відділ, Секретарський та Організаційний Відділ.

Після кожної перевірки була видана відозва в „Свободі" до членів, інформуючи про стан УНС та зі закликом до співпраці в розбудові нашої організації.

Беручи під увагу, що в короткому часі будемо святкувати 85-літній Ювілей УНС, а вже святкуємо 85-ліття „Свободи", Головна Контрольна Комісія вважає потрібним подати Головному Урядові УНС та всьому членству свої зауваги відносно пророблені праці за послідних 85 років, начеркнути теперішній стан і зробити певні підсумки на майбутнє.

Усю працю можна поділяти на дві великі галузі:

1. Громадсько-національну
2. Братсько-забезпеченеву

Громадсько-національна праця УНС — це його участь в громадському житті американської еміграції і цілого українського народу, це участь УНС в праці Українського Конґресового Комітету, Комітету Українців в Канаді, ЗУАДКомітету, в молодечих і спортових організаціях, організаціях ветеранів, у виданні української англомовної Енциклопедії, та у виданні нашої преси „Свободи", англомовного тижневика „Юкрейнієн Віклі", дитячого журналу „Веселки", курси українознавства, табори для молоді.

Можемо сміло ствердити, що без участи представників УНС в цих організаціях, без фінансової допомоги УНС, без його преси — наше громадсько-національне життя було б набагато зменшене. І саме цю участь в громадській праці треба всюди підкреслювати, бо це основна вимога кожної суспільно-громадської організації.

Братсько-забезпеченева праця: Основою цієї праці є члени або організаційні ділянки. І хоч сейчас УНС є найбільшою українською організацією в світі — минулі чотири роки виявили деякі недомагання в цьому напрямку.

Усе добро, що УНС зробив для американського і канадського нашого поселення у наше 85-ліття, ми повинні передати нашим братам по крові в цілому вільному світі, допомогти їм в їхніх організаційних починах.

Ми повинні старатись про об'єднання братських організацій в ЗСА і Канаді.

Фінансовий Відділ: Наші інвестиції в бондах, морґеджах та позиках мають здорову основу і приносять чимраз вищі приходи. На рекомендацію Контрольної Комісії Екзекутивний Комітет, чи зглядно касир пані Уляна Дячук зробила виміну бондів на кращі відсотки.

Є втрати на морґеджах на Бронксі, які були видані в звітових роках.

Контрольна Комісія перевірила бонди в банку і вони є згідні з виказами Фінансового Відділу.

Переглядаючи членські позики на грамоти, заввавжено, що більша частина тих членів зовсім не сплачує своїх заборгувань до Союзу, лише відсотки від них. Є також і поважне число таких, що навіть відсотків не платять. Причиною того є низький процент 4%, який в теперішньому часі невистачальний і потрібно піднести на 2% вище, тобто до 6%. УНС сам платить за позики для будівлі 8%.

Перевірка діловодства УНСоюзу, а зокрема його теперішніх ставок дивіденди вказують на потребу вже раніше пропонованих і плянових реформ, тобто щоб дивіденди були відповідно зараховані до кляс забезпечення, чи радше до висоти вплачуваних за грамоти вкладок. Дещо вищі дивіденди повинні мати ці дорожчі кляси забезпечення та грамоти важні десять і більше років. Це допоможе УНСоюзові поборювати конкуренцію комерційних установ, аґенти яких підкреслюють такі різниці в дивідендах, а замовчують ряд інших користей, що їх дають грамоти УНСоюзу і цим самим є кращі від комерційних поліс забезпечення.

Видавництво „Свобода" виказує постійний недобір.

До прочитаного звіту звітодавець додає, що кожний член Контрольної Комісії мав вгляд у всі ділянки союзової діяльности, але звіти з перевірки поодиноких департаментів виготовляв один член і за це відповідав. Наладнати треба співпрацю у Видавництві, бо послідніми часами був видний брак співпраці й були недомагання. Комісія, покликана Головним Урядом, приготовила правильник відповідальности головного предсідника і головного редактора „Свободи" в справі Видавництва. Контрольна Комісія стверджує, що деякі резолюції, схвалені попередньою Конвенцією, не були виконані. Про це ми писали у своїх звітах і про них будуть говорити інші члени Контрольно Комісії.

В часі перевірки була співпраця членів Екзекутиви й всіх працівників Головної Канцелярії. Треба підкреслити професійну працю головного секретаря Володимира Сохана й головного касира Уляни Дячук.

На закінчення мгр Іван Геврик подає такі рекомендації:

1. Заангажувати молодих людей до організаційної праці;
2. Збільшити винагороди відділовим секретарям;
3. Збільшити Стипендійний фонд, щоб давати стипендії студентам; 4. Збільшити дивіденди, бо УНСоюз має служити членству;
5. Прийняти до праці обласних організаторів на терен Канади і Америки.

Звітодавець зазначує, що це його особисті завваги. Звіт цілої Контрольної Комісії буде поданий перед пропозицією на уділення абсолюторії.

Звіт з перевірки Рекордового Відділу

Контрольна Комісія перевірила Рекордовий Відділ, що ним керує головний секретар В. Сохан. Рекордовий Відділ веде точний облік аплікацій, обслуговує секретарів і організаторів, вдержує картотеку, ведення статистик членства, для звітувань перед забезпеченевими властями. На цій підставі можна ствердити, що всі ці праці виконує Рекордовий Відділ точно солідно і фахово. Рекордовий Відділ виготовляє викази членів, повідомлення про платність вкладок та ряд статистичних праць для оцінки грамот і праць для виготовлення чеків дивіденди.

Окремою, особливою ділянкою діловодства Рекордового Відділу є листування із секретарями та організаторами в терені, чи навіть з окремими членами. Володимир Сохан, головний секретар і керманич Рекордового Відділу, починає свою працю щоденно вже о год. 7-ій ранком, коли відкриває одержані листи, а кінчає працювати пізно після півночі вдома, вистукуючи на машині відповіді на листи, в яких подає широкі інформації, вияснення і поради, чи повідомляє про полагодження в листуванні справ Відділів та окремих членів.

Треба підкреслити, що листування є важливим у змаганні УНСоюзу до дальшого росту і його скріплення, тому йому зовсім слушно присвячує В. Сохан так багато уваги. Листування є вишкільною працею, бо воно часто є єдиним зв'язком із новими секретарями та організаторами, яким у тих листах дає В. Сохан вичерпний і дуже потрібний інструктаж у початках їхньої праці.

Висилку грамот закінчує Рекордовий Відділ не пізніше 12-го кожного місяця, а місячних розметів, тобто виказів виготовленим рекордовим Відділам і рахунки виготовленим фінансовим Відділам не пізніше 14-го кожного місяця.

Рекордовий Відділ впровадив нову грамоту Т-15, однак мало її ще розповсюднюють.

Протоколи нарад Головного Уряду та Головного Екзекутивного Комітету списує головний секретар дуже точно і зберігає їх у книгах протоколів, а також ці протоколи дає до публікації. В часі перевірки діловодства головного секретаря всі протоколи з відбутих нарад виготовлено на англійську мову, за вийнятком останнього протоколу засідання Головного Екзекутивного Комітету, переклад якого мав бути виготовлений після офіційного затвердження протоколу. Всі протоколи мали підписи головного секретаря та головного предсідника, як це рекомендувала раніше Головна Контрольна Комісія.

Як виявила перевірка, всі статистики Рекордового Відділу дають точний стан і рух членства УНСоюзу із сумами забезпечення на життя і додатковими плянами забезпечення. На підставі цих статистик ми виготовили до цього нашого звіту наступні таблиці з даними про членство УНСоюзу та його суми забезпечення:

ЗМІНИ В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ ЗА 1977 РІК

Стан активних членів з 1-го січня 1977 року		68,329
Нові члени, приєднані в 1977 році		3,743
РАЗОМ		72,072
Втрати в 1977 році:		
Суспензи	296	
Грошові звороти	819	
Виплати Е грамот	1,168	
Сплати вкладок Р грамот	1,105	
Смертні випадки	911	
Інші втрати	111	
Разом втрати		4,410
Стан активних членів з 31-го грудня 1977 року		67,662

ПІДСУМКИ РУХУ ЧЛЕНСТВА ЗА 4 РОКИ

(від 1-го січня 1974 до 31-го грудня 1977)

Стан активних членів з 1-го січня 1974 року		71,175
Нові члени за 4 роки		13,930
РАЗОМ		85,105
Втрати за 4 роки:		
Суспензи	2,180	
Грошові звороти	3,300	
Виплати Е грамот	4,439	
Сплати вкладок Р грамот	3,523	
Смертні виплати	3,576	
Інші втрати	425	
Разом втрати		17,443
Стан активних членів з 31-го грудня 1977 року		67.662

АКТИВНІ ЧЛЕНИ

	Стан членів 1 січня 1974	Стан членів 31 грудня 1977	Прибуток, втрати
МОЛОДЬ	20,119	17,550	—2,569
ДОРОСЛІ	45,512	43,533	—1,979
ГРАМОТИ АДД	5,544	6,579	1,035
РАЗОМ	71,175	67,662	—3,513

ВСІ ЧЛЕНИ

	Стан членів 1 січня 1974	Стан членів 31 грудня 1977	Прибуток, втрати
МОЛОДЬ	24,264	22,566	—1,698
ДОРОСЛІ	59,311	58,510	— 801
ГРАМОТИ АДД	5,544	6,579	1,035
РАЗОМ	89,119	87,655	—1,464

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА І СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(за станом з 31-го грудня 1977 року)

	Число членів	Їх сума забезпечення
Активні члени Деп. Молоді	17,550	$20,089,361
Активні члени Деп. Дорослих	43,533	56,779,855
Акцидентові грамоти	6,579	32,895,000
Молодь на випл. забезпеченні і на безплатному продовженні	5,016	3,794,924
Дорослі на випл. забезпеченні та на безплатному продовженні	14,977	11,735,256
УСІ ЧЛЕНИ РАЗОМ	87,655	$125,294,396

ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(стан з 31-го грудня 1977 року)

Департамент Молоді

Кляса	Число членів
Кляса I — Т-16	420
Кляса II — Р-70	192
Кляса ТР-65	65
Нові кляси:	
Кляса Е-18	3,823
Кляса Е-20	5,232
Кляса Е-65	325
Кляса Р-20	7,364
Кляса Р-65	129
Разом активних членів Деп. Молоді	17,550
Членів на виплаченому забезпеченні та на безплатному продовженні	5,016
Усіх разом членів Деп. Молоді	22,566

Департамент Дорослих

Кляса I — старий рід забезпечення	37
Кляса О — Р-70	172
Кляса Т	2,215
Кляса W	11,655
Кляса Р-20	13,228
Кляса Е-20	9,822
Кляса Е-65	2,604
Кляса Р-65	1,673
Кляса DP-60	225
Кляса DP-65	635
Кляса Т-5	45
Кляса Т-10	224
Кляса ADD	6,484
Дорослі члени з молодечими грамотами:	
Кляса Р-20	457
Кляса Е-20	304
Кляса Р-65	16
Кляса Е-65	34
Кляса Е-18	4
Разом активних членів Деп. Дорослих	50,112
Членів на виплаченому забепеченні та на безплатному продовженні	14,977
Усіх разом членів Деп. Дорослих	65,089
Усіх членів Деп. Молоді	22,566
Усіх членів Деп. Дорослих	65,089
Разом усіх членів з 31-им грудня 1977	87,655

Звіт з перевірки Канадської Канцелярії

Канада: до 1 березня 1976 року всі документи зберігались в адвокатській канцелярії п. Р. Максимова. Від березня 1976 Екзекутива назначила на „чіф ейджента" (представника УНС в Канаді до урядових властей) Б. Зорича, довголітнього союзового працівника. В місяці вересні 1977 року винаймлено приміщення для Канадської Канцелярії, в якій тепер зберігаються всі документи УНСоюзу в Канаді.

В новому приміщенні зберігаються копії місячних виказів канадських Відділів, департаменту дорослих та молоді і акцидентового, всі викази депозитів, державних бондів й інших канадських інвестицій, головна книга, книга морґеджів, книга позичок на грамоти та книги, які відносяться до асекурації з Департаменту в Оттаві. Все це по-фаховому впорядкував Б. Зорич.

Звіт з перевірки Організаційного Відділу

Контролю проведено 18-23-го вересня, 1977 року та 19-25 березня 1978 року. У висліді контролі стверджено:

I. СТАТИСТИЧНІ ДАНІ:

приєднування нових членів, загальний стан членів, загальна сума забезпечення членів та організаційні здобутки УНСоюзу в роках: 1943-1977, а зокрема в 1973-1977.

Таблиця ч. 1

Загальний стан членів УНСоюзу в міжконвенційних періодах в 1943-1977.

Рік	загальний стан членів	міжкон. приріст	міжкон. втрата
1943	42,060	—	—
1945	45,720	3,660	
1949	56,009	10,289	
1953	70,221	14,212	
1957	75,986	5,765	
1961	81,441	5,455	
1965	86,059	4,618	
1973	89,119	12	
1977	87,655	—	1,464

Примітка: В 1970 р. УНСоюз зареєстрував найвище число членів — 89,209.

Таблиця ч. 2

Приєднання нових членів, сума їхнього забезпечення за загальний стан членів в 1957-1977 роках.

Рік	приєднані нові члени: за 1 рік	за 4 роки	сума забезпечення: за 1 рік	за 4 роки	загальний стан членів:	втрата	прибуток або втрата
1957	4,430	14,689	$3,547,000	$11,453,799	75,986		5,765
1958	3,727		3,306,000		76,864		
1959	4,998		4,505,000		79,199		
1960	3,567		3,522,000		79,600		
1961	4,830	17,122	4,700,000	16,033,000	81,441		5,455
1962	4,093		4,014,000		82,424		
1963	4,446		8,894,000		83,493		
1964	4,398		8,573,000		84,414		
1965	4,896	17,833	8,012,000	29,493,000	86,059		4,618
1966	4,994		8,893,600		87,053		
1967	4,400		8,032,000		88,261		
1968	3,872		7,180,500		88,265		
1969	5,462	18,728	10,108,000	34,214,100	89,107		3,049
1970	5,252		9,734,000		89,209		
1971	4,056		8,429,000		88,366	—843	
1972	4,216		8,967,000		88,213	—153	
1973	4,668	18,192	11,424,000	38,379,000	89,119		12
1974	4,005		9,672,000		89,069	— 50	
1975	3,111		7,537,000		88,112	—957	
1976	3,071		7,335,500		87,729	—383	
1977	3,743	13,930	9,547,500	34,092,000	87,655	— 74	—1,464

Таблиця ч. 3

Приєднання нових членів, пересічна сума забезпечення на члена та загальна сума забезпечення всіх членів в 1969-1977 роках.

Рік	приєднані нові члени	пересічна сума забезп. на члена	загальна сума забезп. всіх чл.
1969	5,462	$1,850	$127,577,633
1970	5,252	1,853	133,097,456
1971	4,056	2,058	136,825,675
1972	4,216	2,126	141,720,816
1973	4,668	2,409	149,721,390
1974	4,005	2,415	154,495,304
1975	3,111	2,428	156,211,325
1976	3,071	2,388	157,623,399
1977	3,743	2,550	163,443,146

[Продовження буде]

КОНГРЕСОВІ ВІСТІ

орган Українського Конгресового Комітету Америки

Ч. 33 ГРУДЕНЬ 1978

ГІН ДО ЄДНОСТИ

З'їхались люди з найдальших кутків ЗСА і Канади, з різних країн Европи (Австрія, Англія, Бельгія, Німеччина,, Франція), з Південної Америки (Аргентина, Бразилія, Венесуеля, Парагвай), навіть з Австралії, і ще бідкали, що не приїхало їх більше та виправдували тих, які не змогли прибути. Що всіх їх гнало сюди, до Ню Йорку, до велетенського готелю з його лябіринтами, в яких трудно визнатись і самим нюйоркчанам?! Приманювала всіх їх атракційна фірма Світового Конгресу Вільних Українців — і цей Третій СКВУ став найкращим наявним доказом, що сама ідея таких конгресів здорова і що всі неполадки обох попередніх конгресів не поменшили атракційної сили тієї установи. І гнала всіх тих українських людей свідома чи несвідома туга за єдністю. Гнав їх свідомий чи підсвідомий гін до єдности — всупереч злощасному українському гонові до роз'єднювання, який став був прокляттям України від княжих „крамол" почерез „татарських людей" і козацьких „чорних рад", аж до найновіших і теперішних часів, що дають, на превеликий жаль, стільки доказів на яскраву суперечність між щонедільною молитвою „Боже, нам єдність подай" і дійсністю, яка ту єдність заперечує. Яка суперечність — між патріотичною фразою і ділами! Ото ж саме на тлі того наче вродженого і традиційного відосередкового гону українства — цей могутній, спонтанний приїзд і прилет наших мужчин і жінок на III СКВУ був найсвітлішим його моментом. Приявність такої маси українських людей на 3-му СКВУ (докладна статистика — на іншому місці у цьому числі) це був доказ, що в боротьбі між добрими і злими первнями української вдачі терезка таки перехилюється у сторону добра. Реакція тисячної української маси на пленарних засіданнях СКВУ чи на його величавому бенкеті на заклики до єдности, що падали з уст промовців, особливо живих символів сучасної України Надії Світличної, Петра Григоренка, Леоніда Плюща і В. Боровського, як і на подібні заклики зібраних на СКВУ наших Владик, реакція на подібний заклик у своєму привіті до Конгресу Патріярха Йосифа — ця реакція була наявним доказом, що прихильники роз'єднання в громаді є відірвані від української дійсности.

І такий був настрій отих тисячних учасників того великого збору. Єдиною турботливою думкою величезної більшости приявних було — зберегти єдність в українській діяспорі та не допустити, щоб на тому могутньому з'їзді проявилось роз'єднання. Не все на тому 3-му СКВУ було світле, добре, зразкове. В багатьох пунктах могло бути краще. Можна виправдувати ті недоліки відкликом до правди, що ні в якому такому великому з'їзді не може відбуватись усе досконало і що завжди — на українських і чужинецьких таких масових зборищах — є недоліки. Міг бути кращий порядок. Могло бути менше розгублености людей, які не знали, де саме відбувається засідання, з'їзд чи панель, на якому залежало даному делегатові. Могло бути менше навантаження Конгресу безліччю причеплених до СКВУ доповідей, панелів, з'їздів, сходин, які в сумі перевантажили Конгрес і вчинили його важким, томливим. Не всі доповіді — на пленумі і комісіях — були на однаковому високому рівені. Може треба було більше рахуватися з календарем і годинником, як це сталося. Може було забагато балакунства і забагато повторювання крилатих фраз. Може можна було краще розв'язати проблему екуменічної Богослужби. Може можна було краще подбати про наперед приготовані резолюції. І найважливіша річ: може треба було швидше виконати місію Номінаційної Комісії, яка за статутом повинна була „найпізніше" уконституюватися за 5 тижнів перед відкриттям Конгресу і не повинна була аж буквально до останньої години четвертого дня Конгресу відтягати справу вибору нової Президії нового Секретаріяту...

Микола Плавюк — Мгр Іван Базарко

Ці завваги мають доказати, що самі організатори Конгресу свідомі хиб, які там були. А втім, це все були подробиці, які гинуть в сутньому підсумку. Третій СКВУ був таки могутньою маніфестацією вільної української громади, — був могутньою маніфестацією її духового зв'язку з Україною, — був наявним і проречистим доказом зрілости зорганізованого вільного українства, але таки склало важкий і трудний іспит. Люди були втомлені, але роз'їздилися з враженням проробленого доброго діла, а не злого діла. До історії української вільної громади вписалася ще одна велика позитивна подія.

СКВУ — КІСТЬ У ГОРЛІ МОСКВИ

Коли ще хтось будь-коли сумнівався в доцільності скликувати періодично Світові Конгреси Вільних Українців, то сама Москва дала тепер доказ, що це такі збори, які мають першорядне благодатне значення: вони є гордістю не тільки нашої вільної громади, але й рідного народу в Україні, бо вони наявно і безсумнівно маніфестують єдність всього українства — а цього найбільше лякається і проти цього найбільше воює Москва. „Літературна Газета", яка має стільки спільного з літературою, що з королівським балетом у Лондоні і є насправді трибуною для московського Політбюра та політичного відділу КҐБ, принесла велику статтю п. з. „Кому потрібний Світовий Конгрес Вільних Українців і чому", і місія СССР при Об'єднаних Націях поширила ту статтю 23-го листопада окремим комунікатом.

Стаття — повна грубих лайок проти вільних українців, яких називається там вже не тільки „Буржуазними націоналістами", але „гітлерівськими бандитами", „зрадниками українського народу, руки яких заплямлені кров'ю багатьох тисяч совєтських, польських, чеських і словацьких людей". Це, мовляв, самі американські „впливові кола" придумали такі українські конгреси, щоб шкодити Совєтському Союзові і приязним американсько-совєтським відносинам. Ціла та стаття „Літературної Газети", офіційного органу Спілки Письменників СССР, від початку до кінця повна нісенітниць, фальшів, брехонь і наклепів. Але вони появилися там не задарма: вони віддзеркалюють настрої керівних совєтських кіл, для яких єдність української діяспори — велика загроза. Москва втримує величезний апарат, щоб сіяти роздор в усіх національних громадах у вільному світі і українська вільна громада є найпершим предметом такої розбивацької роботи совєтської агентури. Тому Москва рада, коли розколюються і загирюються конструктивні осередки української вільної громади, і вона люта, коли всупереч усім таким розбивацьким зусиллям раптом увесь світ переконується, що українська вільна громада таки має форум, на якому всі самостійницькі патріоти знаходять спільну мову і спільну дію. Як це може бути, що на одному могутньому зібранні, та ще й у репрезентаційному готелі в Ню Йорку, одному з найбільших і найкращих у світі, зібралося кругло тисяча українців: католики, православні і протестанти, націоналісти і соціялісти, республіканці і гетьманці, члени десятьох (дехто каже 12-ох) існуючих у вільній українській громаді партій, груп, таборів і середовищ, старі, середущого віку і молоді, мужчини і жінки, і всі їх наради впродовж близько чотирьох днів проходили спокійно і гармонійно, без скреготів і без сварок! І як це так може бути, щоб остаточно таки обрано спільно, одноголосно новий Секретаріят СКВУ і щоб такий Конгрес починався і кінчався молитвами та співом „Ще не вмерла..."

Ось де джерело люті московських правителів. Наші земляки в Україні вже навчилися читати між рядками правду. Вони знають, що це вже Третій СКВУ і вони раді, що відбувся той Третій СКВУ з участю недавніх українських політичних в'язнів, які відіграли на тому СКВУ видатну ролю.

СКВУ І ЦЕНТРАЛЯ УККА

Коли тільки вирішено, що Третій СКВУ відбдеться в Ню Йорку, зразу стало ясно, що найбільший тягар мозольної праці впаде на Централю УККА, просто тому, що вона знаходиться в Ню Йорку, і просто тому, що ця Централя має вже за собою досвід зорганізованого нею Першого СКВУ. Наші громадяни просто не здають собі справи з того, скільки праці треба вкласти в таку могутню імпрезу. Замовлення і домовлення з готелем не тільки щодо залі на пленарні засідання, але й усі інші потрібні для такого з'їзду приміщення. Устійнення списка делегатів, щоб не було забагато ремстування на „дискримінацію" і ніби свідому несправедливість. Зорганізування великого концерту, фестивалю пісні, однаково по суті, як щодо технічних подробиць. Зорганізування бенкету, передбаченого згори на участь у ньому кругло 1,000 осіб. Зорганізування політичної маніфестації. Переговори і договорювання з усіма тими установами й організаціями, які прагнули перевести в рямцях СКВУ власні наради, доповіді, з'їзди, панелі. Через домівку Централі УККА в Ню йорку переходили десятки осіб і кожна з них уважала, що її справа найважливіша і з кожною із них треба було ввічливо розмовляти та ладнати. Адміністраційний директор УККА і його невеличкий персонал урядували не по „легальних" 8 годин денно, а по 12 годин. І їхні приватні телефони теж були обтяжені запитами,претенсіями і бажаннями. І хоча були на самому Конгресі нарікання, що зараз у головному коридорі при вході з вулиці до готелю не було виразної таблиці, де відбувається конгрес (була чорна таблиця, але мало хто бачив її) і що так само не було ясної і виразної інформації щодо засідань Комісій та різних установ і організацій, проте треба ствердити, що реєстрація делегатів і гостей ішла гладко і без будь-якої затримки та нарікань. Те саме стосується стола, за яким полагоджувано всі справи, що стосувалися бенкету. Так само не було ніякого нарікання від будь-котрого з виконавців багатої концертової програми. Коли були застереження, що за почесним столом бенкету сиділи такі-то люди, а не було таких-то, яким більше належала ця почесть, то треба знати, що тут діяв примус примістити за почесним столом всіх членів Секретаріяту СКВУ і таких-то голів, таких -то крайових представництв.

Очевидно, слушне було нарікання, що на бенкеті не було ані „репрезентативного репрезентанта" американського уряду ані мейора Ню Йорку — цей закид можна поширити й узагальнити: запізно почалася підготова до Конгресу і не вдалося у короткому часі перевести гарних первісних задумів.

ВПЛИВИ І ПОТРЕБИ УНФОНДУ

Із звіту головного касира Уляни Дячук

До половини грудня, 1978-го року до УНФонду вплинуло пожертв у висоті $ 70,439.00. В цім самім часі жертводавці зложили ще $ 17,656.00 на працю Інформаційного Бюра УККА у Вашингтоні. Зі записів громадян одержано пожертв на суму $ 10,002.51, а ощадності принесли $ 7,080 відсотків. Передплата квартальника дала суму $ 4,718.57. Разом всі прибутки осягнули суму $ 99,582. За одинадцять місяців 1978 року виплачено з каси Українського Конгресового Комітету суму $ 104,939, — що змусило нас вибрати коло $ 5,000 з минулорічних ощадностей.

Бюджет на 1978 рік, передбачає, що до УНФонду ми повинні одержати пожертв на суму $ 150,000. З огляду на осінню збірку пожертв на потреби СКВУ, кінцева збірка пожертв на УНФонд, почалася від грудня ц. р. і буде продовжуватися протягом січня, 1979-го року.

Канцелярія Українського Конгресового Комітету виготовила святочні звернення до читачів українських газет і на адреси платників УНФонду, які тепер розсилає. Сподіємося, що українська громада жертвенно відгукнеться і ще до кінця січня 1979-го року, зложить ще $ 80,000.00 пожертв до УНФонду, як це вимагає наш бюджет.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ТА
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
БАЖАЄ

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

Merry Christmas and a
Happy New Year

Ukrainian Congress Committee of America

ЖИВІ РЕПРЕЗЕНТАНТИ ЖИВОЇ УКРАЇНИ

Приявність на СКВУ III Надії Світличної, генерала Петра Григоренка, Леоніда Плюща і мілодшого колишнього зв'язкового між Гельсінкськими Комітетами в Україні Віктора Боровського — це був наче свіжий подих з України. Їхня участь у Конгресі — це найсвітліший його момент, бо та їхня участь ставила перед увесь Конгрес руба проблему — сучасного стану в Україні і найпершої місії вільної громади — помагати братам і сестрам в Україні. Особливо глибоке враження робили всі виступи Надії Світличної. Вона, очевидячки, найкраще з усіх названих заздалегідь приготовилась до своїх виступів — і на пленумі і Комісії прав людини і на бенкеті. Її привіт Конгресові з цитатою вірша Рабіндраната Тагоре „Вирушай сам" — зворушив до глибини близько тисячну масу слухачів: коли, бувало, головуючий на Конгресі адв. д-р Ю. Куляс із Чікаґа мусів раз-ураз закликати приявних до зберігання тиші і спокою, то під час привіту тієї дрібної, лагідної і милої, але хороброї жінки царила на великій залі ідеальна тиша. Здавалося всім, що це справді вітер з далекої України заносить на залю в Ню Йорку місійний заклик „Вирушай сам"... Генерал П. Григоренко вірний собі: він настільки безпосередній, правдомовний і вояк, а не дипломат, що й тут необережним висловом викликав реакцію, яка проте — завдяки свідомості, що Генерал добре думав, а не добре висловився і що треба зберегти повагу Конгресу — незначним епізодом. Зате він генерал Григоренко, мусів викликати пошану до себе, коли признав, що мав неправильну думку про Євгена Коновальця, поки не перечитав даної йому „грубої" книги про Коновальця. „І тепер я є звеличником Коновальця" — Заявив він при загальних оплесках слухачів на бенкеті та ще більше оплесків зібрав, коли свою коротку промову закінчив закликом: „Думайте не про добро своїх груп, а про Україну".

Народини руху спротиву в Україні було взагалі феноменом, якого ми тут не сподівалися і який розріся та має серед вільних українців, навіть чужинців, фахівців, дослідників. Приявність на III СКВУ Світличної, Плюща й Григоренка була найочевиднішим доказом, що рух спротиву це не міт, а дійсність. І те, що вони говорили і чого вони від нас жадали, надавало III СКВУ ідейного змісту і того особливого майже містичного чару, яким була свідомість духового зв'язку учасників СКВУ з Україною.

Недавні політв'язні — промовляв Леонід Плющ, біля нього за столом Надія Світлична і ген. Петро Григоренко

ЧОМУ АЖ У ГРУДНІ ПРИГАДУВАТИ УНФОНД?

Така вже завелася прикра і неприродна традиція, що платники Українського Народного Фонду виконують цей свій громадський обов'язок щойно під кінець кожного року. Може це така людська вдача, що каже відсувати „на бік" неприємну справу, а витягнути з кишені гріш — це для багатьох людей справа немила. Але чи справді це така велика жертва, чи справді це такий великий тягар, що треба спекуватися його до останньої хвилини, аж поки під кінець року прокинеться совість і пригадає, що існує УККА і що він не може існувати без свого мінімального бюджету?!

У цьому році була сяк-так логічна причина, чому до каси Централі УККА впливало впродовж року менше грошей, як звичайно. Бож у цьому році відбувався в Ню Йорку величавий Світовий Конгрес Вільних Українців, який усіма своїми імпрезами охопив кругло тисячу українських людей, що з'їхалися сюди з різних континентів і різних країн. Треба було фінансувати організацію СКВУ і люди жертвували на СКВУ та призабували при цьому УККА. Але успіх СКВУ III треба завдячувати в першу міру — праці Екзекутиви УККА і Централі УККА. То чи заплатою за той труд і вдякою за успіх того труду мають бути зменшені фонди для УККА?! Це було б дуже погано, нелогічно, не по-громадськи і шкідливо. Успіх СКВУ III доказав ще раз живучість УККА і всієї зорганізованої в його рамках нашої громади в Америці. І тому належить виявити подяку цій нашій головній і найвищій організації за цей її останній труд і треба дати їй можливість далі діяти ділово, реально, конструктивно. Вибір адміністративного (насправді екзекутивного) директора УККА на другого президента нового Секретаріяту СКВУ не був випадковим. Його не вибирали, як партійну людину, бо всі знали і знають, що він був і є завжди наставлений на співпрацю з інакодумаючими. Його вибирали, бо він здобув собі марку людини праці, людини організаційного хисту, людини наскрізь громадської. І гроші, що впливають до УНФонду не впливають до кишені членів Екзекутиви ані голови Централі, а на працю. З кожного цента, який впливає, є публічне звітування і нема нічого засекреченого — ані у фондах, ані у праці Українського Конгресового Комітету та його Централі. Хай у цьому місяці грудні пошта щоденно приносить Ваші членські внески! Дайте новий доказ довір'я до УККА.

Всі злучені хори співають „Молитву" з „Запорожця за Дунаєм".

ПРИВІТАННЯ ХОРІВ

виголосив дир. І. Базарко

Високопреподобні Отці!
Вельмишановні Пані і Панове!

Від імени Підготовчого Комітету III Світового Конгресу Вільних Українців вітаємо Вас на цьому „Фестивалю української пісні".

— „Пісне! Величнa, рідна пісне!
В тобі є все — і древня наша слава,
Володимира хист і мудрість Ярослава,
І наших прабатьків ворогування злісне
І Богдана розвага
І Богуна відвага."

Незміряною любов'ю до рідної навпів — засіяної зерном і кров'ю землі, вирощена українська пісня.

Народжувалася вона віками там, де жив, страждав і боровся український нарід.

Крізь віки відчуваємо в нашій пісні кипучу пристрасть наших предків, їх любов, їх радість і сльози.

Українська пісня перейшла географічні кордони і стала цінним культурним надбанням багатьох народів світу.

Український нарід співучий і вклав у свою пісню всю свою душу і все своє скрівавлене серце.

І тому ми, організатори цього нашого вже III Світового Конгресу Вільних Українців, рішили звеличати наш Конгрес та всіх Достойних Гостей на ньому якраз „Фестивалем української пісні".

Ми щасливі, що до участи в ньому зголосились мистецькі ансамблі з різних країн українського поселення. Ми вітаємо хор із Англії „Гомін", хор „Веснівку" із Канади і наш Нюйоркський хор „Думку". Ми вітаємо солістів виконавців в нашій програмі, Павла Плішку і його акомпаніятора Тому Гринькова, Марту Кокольську, Андрія Добрянського і Володимира Луціва. Всі ви, піснею підкреслюєте найпершу ціль нашого Світового Конгресу: доказати тісний духовий зв'язок нас з Україною, з цілим українським народом. Бо що тісніше всіх нас лучить і об'єднує, як не наша рідна пісня.

Хай же вона занесе через океан і гори наш привіт українському народові в тій найкращій формі, яку може створити українська рідна пісня, яку вбрав у мистецьку форму бард українського стрілецтва Роман Купчинський.

„Пісне, величнa рідна пісне
Розправ свої високолетні крила
В великий день!
Без тебе серце в грудях трісне
З тобою викрешемо з серця як з кресила
Святий огонь.
І підемо через побіду в полі,
Обмиті з крови й ран
Назустріч волі!"

При мікрофоні Іван Винник, організатор бенкету, сидить адв. д-р Іван Флис, тостмастер.

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН ДЕЛЕҐАТІВ НА СКВУ III

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН ДЕЛЕҐАТІВ МІЖКРАЙОВИХ НАДБУДОВ
на III-му КОНҐРЕСІ СКВУ

Асоціяція Діячів Української Культури	- 4
Братство кол. Вояків I-ої Української Дивізії Української Національної Армії	- 4
Конференція Гуцульських Товариств Америки і Канади	- 3
Конференція Українських Пластових Організацій	- 5
Координаційний Комітет Українських Організацій Канади і ЗСА за Здійснення Патріярхату Української Католицької Церкви	- 0
І С Н О	- 5
ЗАРЕВО	- 5
Наукове Товариство ім. Шевченка	- 3
О Д У М	- 5
Об'єднання Колишніх Вояків Української Повстанської Армії	- 4
Рада Гетьманського Руху	- 5
О Б Н О В А	- 4
Світова Федерація Лемків	- 3
С Ф У Ж О	- 4
Світова Федерація Українських Лікарських Товариств	- 3
Світовий Український Визвольний Фронт	- 5
С В У Р	- 5
С У М	- 3
Товариство "БОЙКІВЩИНА"	- 5
Товариство Священиків Св. Андрея	- 3
Т У С М	- 3
Українсько-Американська Асоціяція Університетських Професорів	- 3
Українська Народна Поміч	- 5
Українська Світова Кооперативна Рада	- 5
У. С. Ц. А. К.	- 5
Українське Вільне Козацтво	- 1
Українське Євангельське Об'єднання Північної Америки	- 4
Українське Патріярхальне Світове Об'єднання за Єдність Церкви і Народу	- 4
Український Народний Союз	- 5
Український Братський Союз	- 5
Ц Е С У С	- 3
Союз Земель Соборної України	- 3

АМЕРИКА

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН ДЕЛЕҐАТІВ КРАЙОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ АМЕРИКИ
на III-му КОНҐРЕСІ СКВУ

Академічне Товариство "ЗАРЕВО" в ЗСА	- 3
Братство Охорони Воєнних Могил	- 3
Демократичне Об'єднання Бувших Репресованих Українців Совєтським Режимом /ДОБРУС/	- 3
Карпатський Союз	- 2
Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України /ОЖ ОЧСУ/	- 3
Об'єднання б. Вояків Українців в Америці	- 2
Об'єднання Прихильників Української Національної Республіки	- 3
Об'єднання Українських Педагогів ЗСА	- 1
Об'єднання Українських Православних Сестрицтв	- 2
Організація Державного Відродження України /О.Д.В.У./	- 3
Організація Оборони Чотирьох Свобід України	- 3
Союз Українок Америки	- 3
Молодь Української Національности	- 2
"С А М О П О М І Ч"	- 3
Союз Українців Католиків "Провидіння"	- 3
Спілка Українських Журналістів Америки	- 3
Товариство Колишніх Вояків УПА	- 3
Товариство Українських Інженерів Америки	- 3
Товариство Українських Правників в ЗСА	- 3
Українська Американська Допомогова Жіноча Організація	- 3
Українська Гетьманська Організація Америки	- 3
Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА	- 3
Організація Оборони Лемківщини в ЗСА	- 2
С У С Т А	- 3
Український Визвольний Фронт /У.В.Ф./ в ЗСА	- 3
Український Золотий Хрест в ЗСА	- 3
Централя Українських Кооператив ЗСА /ЦУКА/	- 2
ПЛАСТ - Організація Української Молоді	- 3
Спілка Української Молоді Америки	- 3
Братство Колишніх Вояків I-ої Української Дивізії Української Національної Армії	- 3
З. У. А. Д. К.	- 2
Т У С М	- 3
Українське Бібліотечне Товариство Америки	- 1
Українське Лікарське Товариство Північної Америки	- 3
Український Інститут Америки	- 3
Централя Опікунів Шкіл Українознавства	- 2
Централя Об'єднання Буковинських Українців	- 3
Українські Американські Ветерани	- 3
Асоціяція Українців в Америці	- 3
Приятелі Антибольшевицького Бльоку Народів	- 3
Об'єднання Українців Революційно-Демократичних Переконань	- 3
Українська Православна Ліга	- 1
Ліга Українських Щадниць	- 2
Союз Українських Політичних В'язнів	- 1
Об'єднання Українських Купців, Промисловців і Професіоналістів	- 1
Український Конґресовий Комітет Америки	- 20

КАНАДА

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН ДЕЛЕҐАТІВ КРАЙОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ КАНАДИ
на III-му КОНҐРЕСІ СКВУ

Братство Українців Католиків Канади	- 3
Братство Колишніх Вояків I-ої Української Дивізії Української Національної Армії	- 3
Ліґа Визволення України	- 3
Ліґа Українських Католицьких Жінок Канади	- 3
Молодь Українського Національного Об'єднання /МУНО/	- 2
Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України	- 3
Об'єднання Українських Канадійських Професіоналістів і Підприємців	- 3
Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової	- 3
Союз бувших Українських Вояків	- 1
Союз Українців Самостійників у Канаді	- 3
Союз Українського Студентства Канади	- 3
Спілка Українських Журналістів Канади	- 2
Суспільна Служба Українців Канади	- 3
Товариство Колишніх Вояків УПА в Канаді	- 1
Українська Стрілецька Громада в Канаді	- 3
Українське Національне Об'єднання Канади	- 3
Український Визвольний Фронт	- 3
ПЛАСТ - Організація Української Молоді	- 3
Спілка Української Молоді в Канаді	- 3
Союз Українських Канадських Ветеранів	- 1
Комітет Українців Канади	- 19

ЕВРОПА.

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН ДЕЛЕҐАТІВ КРАЙОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЕВРОПИ
на III-му КОНҐРЕСІ СКВУ

Головна Рада Українських Громадських Організацій в Бельгії /ГРУГОБ/	- 3
Об'єднання Бувших Вояків Українців у Великій Британії	- 3
Об'єднання Українців у Великій Британії	- 3
Організація Українських Жінок у Великій Британії	- 3
Українське Товариство у Великій Британії	- 1
Товариство Українських Жінок ім. О. Теліги	- 2
Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі	- 3
Український Центральний Громадський Комітет у Франції	- 1
Спілка Української Молоді у Великій Британії	- 3
Українське Товариство "РІДНА ШКОЛА" в Німеччині	- 1
Центральне Представництво Української Еміґрації в Німеччині	- 2
К О У Г Ц У	- 14

АВСТРАЛІЯ

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН ДЕЛЕҐАТІВ КРАЙОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ АВСТРАЛІЇ
на III-му КОНҐРЕСІ СКВУ

Союз Українських Організацій Австралії	4

АРҐЕНТІНА

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН ДЕЛЕҐАТІВ КРАЙОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ АРҐЕНТІНИ
на III-му КОНҐРЕСІ СКВУ

Українське Товариство "Відродження" в Республіці Арґентіні	- 3
Організація Українок "Відродження" в Арґентіні	- 3
Українська Центральна Репрезентація в Арґентіні	- 15

БРАЗИЛІЯ

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН ДЕЛЕҐАТІВ КРАЙОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ БРАЗИЛІЇ
на III-му КОНҐРЕСІ СКВУ

Хліборобсько-Освітній Союз	- 2
Товариство Прихильників Української Культури	- 1

ВЕНЕСУЕЛЯ

Українська Громада у Венесуелі	3

УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ

Українська Православна Церква	- 12
Українська Католицька Церква	- 2
Всеукраїнське Євангельсько Баптистське Братство	- 9
Члени Секретаріяту СКВУ	49
Почесні Гості з правами делеґатів	27

ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ І КРАЙОВОЇ РАДИ

16 грудня ц. р. відбулося в Централі УККА в Ню Йорку спершу засідання Екзекутиви, опісля Крайової Ради — останні в цьому році. Приявних було рекордови число членів тих керівних органів: 29 членів Екзекутиви і 48 членів Крайової Ради, разом на Крайовій Раді було 77 осіб. Всі приявні отримали друковані: 5-машинописних сторінок „Звідомлення із праці УККА у 1978 р.". Денний порядок з 14-ох точок і „Племінара бюджету на 1979 рік", зладжений касиром УККА панею Уляною Дячук. З уваги на Ювілейний бенкет, який у тому самому дні мав відбутися у честь часописних видань УНСоюзу, переставлено точку 10, яка стосувалася „Проєкту племінаря бюджету на 1979 рік", зараз після 4-ої точки про „Прийняття нових членів крайових організацій".

ОТЕЦЬ ШАМБЕЛЯН Р. МОСКАЛЬ ПЕРЕЙНЯВ ПРОВІД В УККА

Згідно з прийнятою на XII Конґресі Українців Америки постановою про ротаційну систему урядування екзекутивних віце-президентів УККА, на засіданнях Екзекутиви і Крайової Ради 16 грудня ц. р. урядування екзекутивного віце-президента перейняв головний предсідник Союзу Українських Католиків „Провидіння" о. шамб. Роберт Москаль. На його просьбу засідання обох тих керівних установ УККА перевів ще віце-президент Іван Олексин, якому Крайова Рада висловила подяку за цілорічну працю, яку виконував віддано, фахово й дуже успішно.

о. шамб. Роберт Москаль

КОНСОЛІДАЦІЯ В СИСТЕМІ УККА

На засіданнях Екзекутиви і Крайової Ради УККА 16 грудня ц. р. одноголосно прийнято до системи УККА такі організації: 1) Ліга Українських Католиків (заснована 1933 р. в Чікаґо, нараховує тепер 709 членів), 2) „ДОБРУС" і 3) Асоціяція Українців Америки. Ця остання — за обосторонньою домовою — має ще достосувати свій статут до статуту УККА, що буде тільки формалінністю. Таким чином в системі УККА опинилося насправді все зорганізоване українське суспільство в Америці.

ДРУГИЙ СЕКРЕТАР КРАЙОВОЇ РАДИ

Тому, що статут Крайової Ради передбачує двох секретарів, а досі протоколи всіх засідань Крайової Ради совісно вів тільки секретар Ігор Длябога, обрано на засіданні Крайової Ради 16 грудня ц. р. другого секретаря в особі інж. Івана Щудлюка з Бостону, Масс.

З ЖИТТЯ ГРОМАД

50-ТИ РІЧЧЯ УЗО В КЛІВЛЕНДІ

У листопаді і грудні ц. р. появилися знову два числа органу Українських Злучених Організацій в Клівленді „ВІСТІ УЗО". Число „УЗО" за грудень присвячене 50-тиріччю тієї організації, головою якої є тепер адв. д-р Богдан Футей. Водночас те число присвячене III СКВУ.

ОЗОН ПАРК, Квінс, Ню Йорк

Відділ УККА в Озон Парку перевів 24 вересня 1978 ширші сходини під проводом свого голови Василя Босака. Темами наради були такі справи, як 3-ій СКВУ, збірка грошей на Фонд СКВУ і Український Народний Фонд, запляновaний вечір у пошану полковника Євгена Коновальця, участь у плянованій в рямцях 3-го СКВУ демонстрації і т.п. ділові справи. Всі рішення прийнято одноголосно, що найкраще свідчить про ділову атмосферу і гармонію, які панують у тому Відділі.

ЗА АКТИВНІСТЬ ЧЛЕНІВ КРАЙОВОЇ РАДИ

На засіданні Крайової Ради 14 жовтня 1978 її секретар ред Ігор Длябога відчитав протокол попереднього засідання з 13 червня ц. р., в якому підкреслювалось рішення Екзекутиви, що коли делеґат якоїсь організації в Крайовій Раді двічі не приявний на її засіданнях, тоді Екзекутива звертається до даної організації з просьбою змінити свого представника. Це рішення прийнято у зв'язку з неприємною ситуацією: спершу організація бореться за свою репрезентацію у Крайовій Раді, а після того її представник — абсентується.

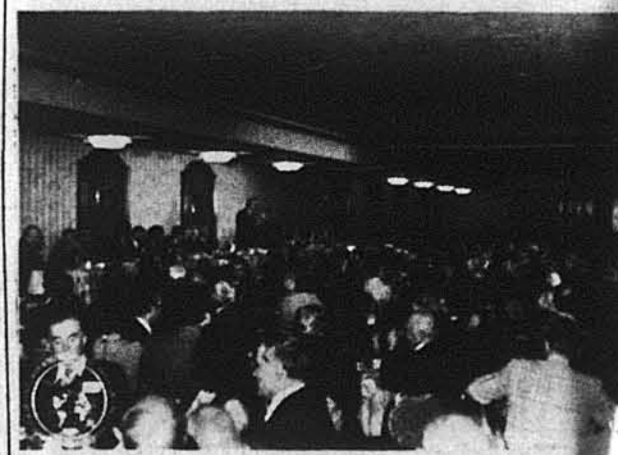
Оля Гірняк співає Національний Гимн при відкритті III СКВУ, за нею стоїть Митрополит Йосиф Шмондюк, праворуч у білому — Митрополит УПЦА Мстислав Скрипник.

Персональні зміни в Крайовій Раді

Мгр Іван Базарко, адміністраційний директор УККА, інформував на Крайовій Раді про запропоновані поодинокими організаціями зміни їхнього представництва в керівних органах УККА. І так: ОДВУ запропонувало на свого представника в Екзекутиві інж. Романа Шраменка на місце перевантаженого іншими обов'язками ред. М. Панасюка; Союз Українок Америки делеґує на свою представницю в Кр-Раді п-і Ірину Мокрівську (на місце п-і Олі Ставничої); Прихильники Державного Центру УНР в Америці делеґують до Крайової Ради на місце В. Саленка і д-р А. Жуковського — Віктора Борута і Миколу Шпитка, „Зарево" делеґує Романа Куделю і Богдана Петріну, а метрополітальний Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Відділ УККА в Ню Йорку делеґує ред. Володимира Левенця на місце померлої пані Стефанії Салдан. -

Початок Конгресу: при мікрофоні о. д-р В. Кушнір, за столом Почесної Президії всі Владики, позаду них — прапороносці з прапорами своїх організацій.

Сцена з бенкету

ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

у великім смутку повідомляє Українську Спільноту у вільному світі, що в понеділок, 25-го грудня 1978 року, у вечірніх годинах помер, ненадійно, на удар серця на 67-му році життя у Філядельфії

Високопреосвященний Архиєпископ

ЙОСИФ М. ШМОНДЮК

Митрополит Української Католицької Церкви в Америці

Сл. п. Митрополит ШМОНДЮК був співтворцем Світового Конгресу Вільних Українців в 1967 році і на останньому III. Конгресі СКВУ був вибраний членом Президії Секретаріяту СКВУ від Української Католицької Церкви в ЗСА.

Будучи першим найвищим ієрархом Української Католицької Церкви, що родився в Америці, Покійний Владика був визначним українським католицьким провідником та примірно-жертвенним громадянином української громади в ЗСА, піддержуючи та співпрацюючи з Українським Конгресовим Комітетом Америки та українськими науковими і громадськими організаціями.

Покійний Владика був членом Українського Католицького Синоду та Конференції Американських Католицьких Єпископів.

ХАЙ ПАМ'ЯТЬ ПРО НЬОГО ЖИВЕ ВІЧНО СЕРЕД НАС!

Президія Секретаріяту
Світового Конгресу Вільних Українців

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

з жалем повідомляє Українську Спільноту, що в понеділок, 25-го грудня 1978 року, у вечірніх годинах помер нагло, у Філядельфії, на удар серця на 67-му році життя

Високопреосвященний Архиєпископ

ЙОСИФ М. ШМОНДЮК

Митрополит Української Католицької Церкви в Америці

Покійний Владика був першим Українським Архиєпископом-Митрополитом, уродженцем Америки. Він був визначним українським католицьким провідником та членом Українського Католицького Синоду та Конференції Американських Католицьких Єпископів.

Сл. п. Митрополит був співтворцем Світового Конгресу Вільних Українців в 1967 році і на Третьому Конгресі СКВУ увійшов до Президії Секретаріяту СКВУ від Української Католицької Церкви в ЗСА.

Покійний Владика був духовим опікуном Українського Конгресового Комітету Америки та щедрим членом Українського Народного Фонду.

Відійшла у Вічність людина невтомної праці, визначний церковний діяч і громадянин.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Екзекутива
Українського Конгресового Комітету Америки

НАРІЖНИЙ КАМІНЬ

Камінь, якого відкинули будівничі, наріжним каменем став. *Пс. 118:22.*

„Він родився в незамітній містині, як син жидівської селянки царського роду, виростав в другому незамітному селищі і працював теслярем до тридцятого року життя. Тоді Він став мандрівним проповідником. Хто ж Він? Він не написав навіть одної книжки, не займав ніякого уряду, навіть власної сім'ї, чи дому не мав. Мандруючи, Він не запустився дальше, ніж двіста миль від місця народження, людина без високої освіти, без жодного удостовірення, без ніякого діла достойного великих героїв, без ніякої спільноти з цим світом. Публічна опінія була проти Нього. В критичну хвилину Його друзі розбіглися від Нього, один відрікся Його, другий видав Його в руки Його ворогів. Над Ним переведено пародію суду, засуджено на смерть, прибито гвоздями до хреста між двома злочинцями. Коли Він конав на хресті, Його кати кидали жереб за Його туніку, одиноку річ, яку Він посідав на землі".

Ці слова невідомого автора, можуть вбити в душі всяке зацікавлення до тої, здається, безкольорової постаті. І дивно стає на душі, коли ця незамітна постать має сміливість щось від нас вимагати, претендувати до важности.

„Я — двері. Усі, скільки їх передо Мною прийшло — злодії, розбійники. Я — двері, хто ввійде крізь Мене, спасеться". Ів. 10:7-9.

„Я — воскресіння і життя. Хто вірує в Мене, той, навіть вмерши, житиме". Ів. 11:25.

Гей, мандрівний філософе, чи проповіднику, може це забагато?

Невідомий нам автор, продовжує: „Від Його ганебної смерти минуло дев'ятнадцять віків, і Він дальше остається центром зацікавлення людей. Коли б хтось міг зібрати в одно всі армії, які колинебудь маршували, всі фльоти, які колинебудь побудовано, всі парляменти, які колинебудь засідали, то вони не мали такого впливу на світ, як той Ісус Христос, як то одно плодовите життя".

Від року Його народин, люди зачали рахувати нову еру історії. Ви також можете зачати рахувати новий етап Вашого життя від цього Нового Року, коли той Ісус стане Ваш Спаситель, Ваш Брат, Ваш Друг!

На коліна перед Ним!

Information Service of Ukrainian Adventists
227 West 46th Street, New York, N.Y. 10036

У ПЕРШУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ЧОЛОВІКА І БАТЬКА

бл. п.

МАРКІЯНА ҐОТЯ

що ненадійно помер в Гантері, дня 5-го січня 1978 року
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
В Гадсоні, Н. Й.

дня 12-го січня 1979 р., о год. 10-ій ранку

Про щирі молитви в цей день, за спокій душі Покійного, дуже просять усіх Знайомих —
СОФІЯ ҐОТЬ — дружина
ІВАН ҐОТЬ — син

Т-во Українських Інженерів Америки
— Відділ Ню Джерзі —
ділиться сумною вісткою зі своїм Членством та Українським Громадянством, що у вівторок, 26-го грудня 1978 року відійшов у Вічність

сл. п. Інж. ВОЛОДИМИР ЯВОРСЬКИЙ

відомий громадський діяч, довголітній член Управи Відділ ТУІА, активний член громади Ірвінгтону.

Опечаленій Дружині, Доні та всій Родині, висловлюємо наші найглибші співчуття.

Управа Відділу ТУІА Ню Джерзі

Головна Управа Об'єднання кол. Вояків Українців в Америці
з великим жалем повідомляє, що 27-го грудня 1978 року помер

почесний член нашої Організації

св. п.

Д-р ІВАН КОЗАК

довголітній член Головної Управи, зразковий вояк-громадянин, один із найвидатніших комбатантських діячів-патріотів.

Родині Покійного складаємо сердечне співчуття.

Головна Управа

Т-во за Патріярхальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви — Відділ в Ню Йорку
ділиться сумною вісткою з Членством та Українською Громадою, що 28-го грудня 1978 року, відійшов у Вічність, наш б. перший голова Відділу та довголітній член

бл. п.

Д-р ІВАН КОЗАК

Опечаленій Дружині, Синові і Дочці та Родині Покійного, Управа Відділу і його Членство складають глибоке співчуття, а чужа земля нехай буде Йому легкою.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Відділу

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п.
Д-ра ІВАНА МРИЦА
складають 25.00 долярів
на цілі НТШ (Видавничий Фонд).
Д-р Едвард і Дарія ЖАРСЬКІ
Асторія, Н. Й.

ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ...

(Закінчення зі стор. 2)

Збірка поезій ,,Шляхи'' закінчується циклами релігійних поезій ,,Ікони'' і ,,Отче наш''. Поет звертається до Бога з молитвою:

Посій родючих піль найкращі зерна,
Щоб не кукіль в душі зійшов, а колос...

Пошли нам ласку, Боже, і всі чесноти,
Дарунок дай геройства і посвяти,
Щоб вміли ми горіти й не згоряти.

Четверта збірка поезій ,,Життя'', як зазначає проф. Олександер Кульчицький, — це ,,поетична автобіографія чи точніше історія і поетичне зображення мінливости й проминальности переживань у річищі часу'':

І мчать вперед літа та милі —
З весни у літо, з літа в осінь,
А там в зиму стару й похилу,
Зо снігу знов в зелену просинь.

Цикл віршів ,,Мрія та слово'' має підзаголовок ,,Лірична автобіографія''. У цих поезіях є спогади поета про своє дитинство, про роки юнацтва, про юнацькі мрії;

Умерти в славі на вершинах
І стати прикладом для дій.

Далі поет пише про дальші події з свого життя:

Важка дорога лихоліття
Ще важчі манівці блукань...
Жене вітрів лиха сваволя
На брук чужий холодних міст.

В чужому місті поет відчуває свою самотність. Це почуття він висловлює такими словами:

В багатолюдній самотині
Стомовних, гомінких столиць
В юрбі сновидами в пустині
Летять метелики без лиць.

Рідне слово й рідна пісня стають для поета ,,гаванню й землею'':

Нам слово — гаванню й землею,
І шлях далекої мети,
Новою силою Антея
Веде вигнанців у світи,
Щоб жили рідною землею.

Творча праця поета збудує ,,вишневий міст'' у ,,рідний сад''. Поет зберігає спомини про минуле і хоче, щоб минуле ,,в слово перейшло чи в чин''. Поет відчуває, що час летить, що ,,кожен день — до смерти крок, і кожен рік — до смерти миля. Творча праця — це шлях до безсмертя:

Щодня рядок, щороку книга,
І в днях будую вічність з книг.

В безсмерті наслідків творчої праці, в безсмерті книг виявляється, як зазначає проф. О. Кульчицький, ,,невмирущість поетичних і естетичних вартостей поета і невмирущість наукових праць ученого''.

Цю думку висловлено в поезії ,,Без жалю, мирно, в невідоме листками падають літа''.

В одному з останніх віршів збірки ,,Життя'' поет висловлює свої почуття ностальгії такими словами:

Ми без землі, та живемо землею,
Духмяним запахом її степів,
У мріях з нею, працею для неї
Все в снах ночей чи творчім ритмі днів.

Вітчизною нам в чужині не ниви,
Не рідні стріхи білих хат в селі,
А біль і труд, насущна мука й зриви
Для лук, лугів, лісів, ріллі.

Поет Володимир Янів підкреслює вирішальне значення слова в боротьбі за волю українського народу:

Мільйонів біль, збережений в сонетах,
Сплине в завзяття завтрішніх бійців,
Як воїн з болю станеться поетом,
Поетів в воїнів замінить гнів.

Професор Янів, ректор Українського Вільного Університету, відомий вчений, автор багатьох цінних наукових праць і одночасно поет — у своє славне сімдесятиліття з повним правом і з почуттям виконаного громадського обов'язку може сказати про себе, про свою плідну працю на ниві науки і літературної творчости словами своєї поезії:

Дородом осени щасливий,
Хоч ось зима й мороз, і лід,
Хоч ніч згасить життя й пориви,
Я шлю незнаному привіт:
— В безсмерті книг живу щасливий.

Ювілей однієї з найстарших членів УНСоюзу

Чотири покоління: посередині вгорі — Ювілятка — Текля Фука (зліва) її дочка Мері Шепско і (справа) її внучка Тереса Джейн Інгліш. Внизу правнуки Ювілятки — Ґреґорі Стефан і Браян

Мало залишилось членів УНСоюзу з таким стажем, як п-і Текля Фука.

Текля Маслюк народилась 28 жовтня 1892 року в селі Монастир, повіт Лісько на Лемківщині. Виїхати до Америки допоміг їй дяк з Монастиря, який в метриці народження дописав їй три місяці, щоб маючи 16 років змогла виїхати до Америки.

Текля Маслюк приїхала до Америки в січні 1908 році й замешкала у Філядельфії на Найставні. Нелегко було 16-річній дівчині почати самостійне життя на чужині, бо й не приїхала сюди на відпочинок, але до важкої праці. В тім труднім на поселенні житті приходить їй з допомогою сл. п. Федір Фука, який познайомившись із Теклею в травні 1910 року, одружується із нею. Тому, що важко було дістати мешкання вони примістилися разом із замужньою сестрою і так мешкали до 1918 року.

У вересні 1918 року родина Фуків переселилася до Фініксвіллу, Па. І тут довелося далі важко працювати. Призбиравши трохи фондів купили площу і побудували маленьку хатину. Не забували також про духове життя. Розглянувшись в терені, як й інші прибулі, вписалися до парафії св. Михаїла, церква якої знаходиться на Монт Клері, що сусідує з Феніксвіллом. По якомусь часі поміж членами парафії постали непорозуміння. 16 новоприбулих родин у Фініксвіллі зібрались і постановили побудувати у Фініксвіллі українську церкву. Крім п-ва Фуків вирішили побудувати церкву ще такі родини: Г. Белюх, П. Садівський, Ф. Чук. І. Костира, Ґрабовскі, Грицик, Ступніцкі та інші.

Не було це легке завдання для цих 16-ох родин, але в 1929 році таки збудовано невелику церкву, яка служила парафіянам 40 років, бо в 1971 році, коли там парохом був о. д-р Ізидор Нагаєвський збудовано більшу кращу церкву, якою досьогодні пишається Фініксвілл.

У родині Теклі і сл.п. Федора Фуків було дев'ятеро дітей, з яких вісім живе, а це найстарший Станислав, Рузя, Йосиф, Марія, Софія, Гелена, Іван і Стефан при якому живе Ювілятка. Всі діти покінчили середню школу. Сл. п. Федір був дуже працьовитим і прикладним громадянином та парафіянином. Як розказує п-і Текля, він працював при залізниці і заробляв тоді 10 центів на годину.

В члени УНСоюзу Текля і Федір Фуки вписалися 15-го лютого 1915-го року, а згодом діти і деякі внуки стали членами 321-го Відділу УНСоюзу у Фініксвіллі.

У жовтні ц. р. минуло 86 років трудолюбивого життя Ювілятки. З тієї нагоди діти зорганізували першу родинну зустріч, щоб вся родина зійшовшись мала нагоду познайомитись із собою: багато бо з них уперше на цій гостині зустрінулися.

При вході до ,,Кантрі Клабу" гостей і родину вітала внучка Ювілятки Джейн Інгліш зодягнена в український народний одяг.

На цей ювілей зійшлися 149 осіб з родини Фуків: кілька осіб не прибули з різних причин. Після гарної гостини всі відспівали п-і Теклі многоліттєвія і забавлялись при звуках оркестри. Під час забави п-і Ірена Фука, зодягнена в українській народній ноші, відтанцювала українського гопака, чим були всі захоплені.

Оточивши Ювілятку родинним колом, присутні забавляючись і розмовляючи перебули разом до пізньої ночі.

П. Ф.

МЕТОДИЧНІ ЗАУВАГИ...

(Закінчення зі стор. 2)

лецький — ,,про індивідуальну своєрідність української літератури, про ті особливості, які забезпечили їй своє місце не тільки серед слов'янських літератур, а й у СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ'' (стор. 84, підкреслення наше). Впровадити до засвоєння учнями — що другою, важливішою особливістю української літератури періоду, який охоплює ,,Хрестоматія'', є її мученицька історія, це особливо підкреслює Білецький, її МАРТИРОЛОГ, що ,,можна порівняти з мартирологом, рівного якому ми не знайдемо, мабуть, навіть в історії інших багатостраждальних слов'янських літератур'' (стор. 85).

Зрозуміло, інтерпретацію мартирологу української літератури подавати не в аспекті сантиментів, а в тому значенні — як говорить академік Білецький далі, що нашій літературі, цього періоду зокрема, належить — ,,І ота одна з чудових властивостей української літератури — це її виняткова стійкість, непереборна живучість...'' (стор. 86). Це та важлива прикмета, яка між літератур світу дає українській літературі виняткове визначення — ЛІТЕРАТУРА БОРОТЬБИ, за право на вільне існування своє й свого народу!

У значенні цього провідного визначення — ЛІТЕРАТУРА БОРОТЬБИ — упорядкована наша ,,Хрестоматія''.

Прикметою боротьби за вільне існування літератури й народу визначається український літературний процес XX сторіччя — в єдності й суперництві існуючих письменницьких угруповань і об'єднань та їх ідейно-політичних уподобань і вибору літературного напряму й стилю. Було б оманою враження подавати таке суперництво за поділ ЛІТЕРАТУРИ БОРОТЬБИ на ворожі, непримиренні сторони, що й мали б знаменувати її ,,боротьбу''. Протилежністю ЛІТЕРАТУРІ БОРОТЬБИ є література ганьби — так звана ,,Українська радянська література'', яка легко розпізнається по її слугуванню окупантові.

Маючи на увазі можливість використання ,,Хрестоматії'' на різному рівні, скажімо в школі з 8-річним навчанням, у середніх клясах 11-річної суботньої школи, де вік і підготованість учнів відносно нижча — можна рекомендувати вивчення напам'ять поезій та прозових уривків — описів, відступів, монологів. Тяжчий для сприймання матеріял подавати методою читання з коментарями в клясі (з поясненнями від учителя): статті, есеї тощо.

Для засвоєння змісту сюжетних творів, віршованих і прозових, практикувати в клясі усний переказ та писемний, у клясі й дома.

Твори, які не можна охопити для вивчення за браком часу, використати для позаклясного читання, як додаткову лектуру. Одначе й тут складніші твори учитель повинен пояснювати учням, з метою зрозуміння ними бодай їх змісту. Вступні статті, що з'ясовують літературний процес, елементи літературознавства — подавати з мінімальними вимогами та ширше використовувати їх як довідковий матеріял, також словник літературознавчих термінів (не завчати його визначень напам'ять, скажімо).

У старших клясах, і на курсах — орієнтуватися на середні вимоги — засвоєння важливіших відомостей з літературного процесу, поданих у вступних статтях до кожного періоду, засвоєння важливіших відомостей з літературознавства, з'ясованих у вступних статтях та в словнику літературних термінів, зокрема розуміння головніших засобів мистецького зображення.

Відповідно вимог шкільної програми, домагатися вироблення розуміння літературного твору: уміння визначити тему й ідею його, сюжет чи подію, в їх межах — композицію, будову твору, уміння вирізнити, розуміти важливіші компоненти твору — конфлікт, опис, розповідь, відступ, монолог, діялог, характеристику події, персонажу, характер його тощо. Знову ж усе це — на рівні сприймальности учнями, за їх віком і підготовленістю. Тож, зрозуміло, учитель не зобов'язаний іти напрямом вивчення ,,Хрестоматії'', як підручника, але — вивчення літератури, як предмету, користуючись ,,Хрестоматією'', як підручником.

Корисно також — защепити учням розуміння літератури як важливого складника української національної культури, в атмосфері якої він має зростати й жити. А звідси ,,Хрестоматія'', як довідник з літератури, рекомендована не тільки для школи, а й для загального й постійного вжитку.

Обмеженість часу спричинила постіх, а це у якійсь мірі позначилося на упорядкуванні ,,Хрестоматії''. Упорядчики свідомі можливих недоглядів, може й помилок, свідомі того, що з поданих добірок творів не все є ліпше чи важливіше в даного автора (на цьому позначився брак джерел) розділ ,,література в еміграції'' можна продовжити відомими авторами як Д. Гуменна, Ю. Клен, В. Лесич і інші (зрештою, вчитель зможе все додати автора, якого б забажалося йому вивчати в клясі). Свідомі й того, що в друку трапилися недогляди, зокрема — Олеся Гончара та його роман ,,Собор'' треба вивчати після вступної статті до IУ періоду — відродження 60 років та реакції 70. Учителі хай приймуть це до уваги. Помічено також деякі коректорські недогляди, — кілька, що міняють зміст, їх треба виправити: Л. Дмитерко, надруковано Дмитренко (стор. 90, 3 рядок згори), Яновський, надруковано Яровський (стор. 92, 13 рядок згори), актор, надруковано автор (стор. 415, 4 рядок згори). Решту — учителі допоможуть учням виправити при читанні за змістом та контекстом.